БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР ҚОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

149 (1669) | 29 июль, 1960 йил, жума | Баҳоси 20 тийин.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

Кеча Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида республика партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлди. Йиғилиш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзолигига кандидатлар, Ўзбекистон Компартияси ревизион комиссиясининг аъзолари, область, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, область ижроия комитетлари раисларининг саноат бўйича ўринбосарлари, касаба союз ва комсомол ходимлари, саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш раҳбарлари, инженер-техник ходимлари илғорлари, министрлик, бошқарма, илмий-тадқиқот муассасалари ва конструкторлик бюроларининг раҳбар ходимлари қатнашдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Никита Сергеевич Хрущчев бошлиқ Президиуми ғоят кўтаринкилик билан фахрий президиумга сайланди.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг якунлари ва республика партия ташкилотининг вазифалари ҳақида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ш. Р. Рашидов доклад қилди (ўртоқ Ш. Р. Рашидов докладининг баёни газетанинг бугунги сонида босилган.

Музокараларда Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Т. Қамбаров, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашининг раиси Н. В. Мартинов, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Р. Қурбонов, В. И. Ленин номидаги ўзбек металлургия заводининг бош инженери А. Г. Саленек, Самарқанд область партия комитетининг иккинчи секретари Ф. М. Прасс, Ўзбекистон ССР Госпланининг раиси С. К. Зиёдуллаев, Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Илюхин, Тошкент темир йўл бошқармасининг бошлиғи А. М. Қодиров, Бухоро область партия комитетининг иккинчи секретари Н. И. Белоусов, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари А. Ҳакимов, «Ташсельмаш» заводи партия комитетининг секретари П. Б. Иванова, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги давлат илмий-техника комитетининг раиси М. Т. Уразбоев, Қорақалпоғистон область партия комитетининг иккинчи секретари А. З. Завьялов қатнашдилар.

Партия активи йиғилиши қабул қилган резолюциясида КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг «саноат ва транспортни ривожлантириш ҳамда фан ва техниканинг энг янги ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш тўғрисида КПСС XXI съезди қарорларини бажаришнинг бориши ҳақида»ги қарорини якдиллик билан маъқуллади ва уни оғишмай амал қилиш ҳамда бажаришга қабул қилди.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарори, дейилади резолюцияда, етти йиллик планни муваффақиятли равишда амалга ошириш учун, мамлакатимизнинг коммунизм сари ғолибона қадам ташлаши учун, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун жуда катта халқ хўжалиги ва сиёсий аҳамиятга эгадир.

Йиғилиш ўртоқ Н. С. Хрушчев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети делегациясининг коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Бухарест кенгашидаги сиёсий йўлини ва фаолиятини ҳамда бу кенгаш чиқарган ахборотни батамом ва тўла маъқуллади.

Республика партия активи КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларидан илҳомланган Ўзбекистон коммунистлари, барча меҳнаткашлари ленинчи партиямизнинг жанговар штаби атрофига янада маҳкамроқ жипслашадилар, бутун куч-қувватларини ва ғайратларини етти йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун, мамлакатимизда коммунизмнинг ғалаба қилиши учун, бутун дунёда тинчлик учун, жаҳон социалистик системасини, халқаро коммунистик ҳаракатнинг қардошларча бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш учун, марксизм-ленинизмнинг тантана қилиши учун кураш ишига бағишлайдилар деб қатъий ишонч билдирди.

Партия активи йиғилиши қатнашчиларининг нутқлари газетанинг келгуси сонида босилади.

АВГУСТДА ҲОСИЛ ТЎПЛАШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюроси республика партия, совет, қишлоқ хўжалик органлари, колхозлар, совхозлар ва РТС лар умумхалқ мусобақасини кучайтириб, КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумини муносиб кутиб олишга тайёрланиб, 1960 йилда мўл пахта ҳосили етиштириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг барча турларини етиштиришни ва давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни бажариш йўлида анча иш қилдилар деб, ҳисоблайди.

Кўпгина колхозлар, совхозлар июнь ва июлда далаларда ишни яхши ташкил этиб, ривожланишдан кечиккан ғўзаларни маромига етказиб олдилар, ҳозир эса ҳар бир туп ғўзада мумкин қадар кўпроқ ҳосил элементлари тўплаш учун қатъий кураш олиб бораётирлар.

Шу билан бирга қардош республикалар пахтакорлари вакилларининг ўзаро текшириши кўрсатганидек, қишлоқ хўжалик министрлиги ва республика сув хўжалик министрлиги, кўпгина область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари, колхоз, совхоз ва РТС ларнинг раҳбарлари экинлар парваришини бўшаштириб юбордилар, катта моддий-техника ва меҳнат ресурсларидан қониқарсиз фойдаланаётирлар, натижада ҳали ҳам ўсишдан анча кечикаётган ғўзалар бор.

Кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари айрим участкаларда ғўзанинг яхши ўсаётганлиги билан кифояланиб, ривожланишдан кечикаётган ғўзаларнинг парваришини кучайтириш тадбирларини кўрмаётирлар. Ғўза парваришида жиддий камчиликлар юз бераётганлиги сабабли кўпчилик колхозларда ва совхозларда, айниқса, Фарғона, Самарқанд, Бухоро ва Хоразм областларида ғўзанинг аҳволи ҳали ҳам қониқарсиз, олинган юксак мажбуриятларга яраша эмас.

Кўпгина маҳаллий партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ғўзаси гулга кирган пахта майдонларини кўрганда ўтган йилги даражага яқинлашиб қолди ва экиннинг кечикиши ўз-ўзидан тугатилмоқда деб ўзларини овунтирмоқдалар ва ғўза нормал муддатдан 10—12 кун кечикиб гуллай бошлаганлигини унутиб қўймоқдалар.

Ғўзанинг аҳволи ана шундай жиддий бўлган бир пайтда кўпгина район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети III пленумининг қарорини қониқарсиз бажармоқдалар, улар ҳар бир участкада ғўзанинг ривожланиш фазасини тезлаштирадиган ҳамда мумкин қадар кўпроқ ҳосил элементлари тўплаш ва сақлашга имкон берадиган табақалаштирилган агротехника тадбирлари комплексини амалга оширмадилар. Ҳозиргача ғўза бегона ўтдан тозаланмаган далалар, таги яхши юмшатилмаган, чанқатиб қўйилган, суғоришдан кейин эгат оралари қотириб қўйилган, ғўзаси паст бўлиб қолган, яхши ривожланмаётган майдонлар анчагина бор.

Кўпгина далаларда трактор культивацияси, айниқса, кўндалангига культивация қилиш тўхтатиб қўйилган. Қатор оралари сифатсиз ишланаётганлигини кўрсатувчи жуда кўп фактлар мавжуд. Бу эса, қўл меҳнатини янада кўп сарфлашга олиб келади. Колхоз ва совхозларнинг, район инспекцияларининг агрономлари ва механизаторлари иш устидан етарли назорат қилмаётирлар ва агротехника қоидаларининг бузилиш фактларига бефарқ қарамоқдалар.

Тракторчилар, колхозчилар ва совхоз ишчилари ўртасида бор ғўза тупларини тўла сақлаб қолишнинг аҳамияти тўғрисида тушунтириш ишлари мунтазам олиб борилмаётир.

Сув ресурсларидан ёмон фойдаланиляпти. Ғўза чала суғориляпти, суғоргандан сўнг тупроқнинг қотиб қолишига йўл қўйилмоқда, Бухоро, Фарғона, Хоразм областларида ва Қорақалпоғистон АССР да эса бостириб суғоришга йўл қўйилмоқда. Булар ҳосилга жиддий зарар етказади. Кўпгина колхоз ва совхозларда сувчилар етарли ажратилмаган, тунда суғориш ташкил этилмаган, сувчиларга етарли ғамхўрлик қилинмаётир.

Қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг тарқалиши жиддий хавф туғдирмоқда. Зараркунандаларга қарши вақтида курашиш яхши ташкил этилмаётганлиги оқибатида ўргимчаккана ва кўсак қурти анчагина майдондаги ғўзани зарарлаган. Етарли миқдорда механизмлар, аппаратлар ва заҳарли химикатлар бўлишига қарамай, республика ремонт-техника станциялари, колхоз ва совхозлар зарарланган участкаларни дорилашни суст ўтказмоқдалар ва кўпинча заҳарли доривorларни самарасиз сарфлаётирлар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюроси партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари ҳамда колхоз ва совхоз раҳбарларининг диққатини пахтадан мўл ҳосил етиштириш ва тўплашнинг энг масъулиятли, ҳал қилувчи даври бошланганига қаратади. Ҳозир ҳосилнинг тақдири уюшқоқликка, экинларни парвариш қилиш билан боғлиқ бўлган ҳамма ишлар ўз вақтида ва сифатли ўтказилишига, мавжуд моддий-техника ва меҳнат ресурсларидан тўла фойдаланишга боғлиқ. Шундай қилинганидагина зарур миқдордаги тез етиладиган кўракни июлнинг охиригача ва августда тўплаш ва сақлаш, ҳар бир колхоз ва совхозда олинган мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил етиштириш мумкин.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюроси **қарор қилди:**

1. Область ва район партия комитетларига, колхоз, совхоз ва РТСларнинг бошланғич партия ташкилотларига КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларини колхозчиларга, совхоз ва РТСларнинг ишчиларига, қишлоқ хўжалик мутахассисларига кенг тушунтириш ва меҳнаткашларнинг меҳнат ва сиёсий активлигини оширган ҳолда, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўртасида ҳар бир колхоз ва совхознинг, бригада ва ферманинг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва сотиш юзасидан олган мажбуриятларини сўзсиз бажариши учун социалистик мусобақани кучайтириш топширилсин.

Ғўзанинг ривожланишидаги кечикишни тезда тугатиш, ҳар бир картада мўл ҳосил тўплаш — партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз правлениеларининг, совхоз ва РТС раҳбарларининг энг муҳим вазифаси ҳисоблансин.

2. Республика қишлоқ хўжалик министрлиги ва сув хўжалиги министрлиги, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари, колхозларнинг правлениелари ва совхозларнинг директорлари зиммасига июлнинг қолган кунлари ва августда экинни парвариш қилишни тўхтатишга йўл қўймаслик вазифаси топширилсин. Ҳамма пахта майдонларида ғўзанинг ҳосил етилгунча сифатли парвариш қилиниши таъминлансин. Ғўзанинг аҳволи мунтазам равишда текшириб турилсин, аниқланган камчиликларни тугатиш юзасидан жойларнинг ўзида оператив чоралар кўрилсин.

3. Анча майдонга чигит қайта экилганлиги натижасида ғўза ривожланишдан кечикканлиги ҳамда турлича ўсганлигини ҳисобга олиб, маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик ташкилотлари зиммасига июль ва августда орқада қолаётган участкалардаги ғўзани яхши ғўзалар қаторига етказиб олиш, бу майдонларда ҳар бир туп ғўзада етарли миқдорда кўсак тўплаш ва сақлашга имкон берадиган агротехника ва ташкилий-хўжалик тадбирларининг табақалаштирилган системасини амалга ошириш топширилсин.

4. Июль ва августда ғўзани серҳосил қилиб ўстиришда суғориш муҳим омил эканлигини кўзда тутиб, қишлоқ хўжалик ва сув хўжалик министрликлари, область ва район партия комитетлари ҳамда область ва район ижроия комитетлари, колхозларнинг правлениелари ва совхозларнинг директорлари зиммасига суғоришни ташкил қилишдаги камчиликларни тугатиш учун кескин чоралар кўриш, суғоришни қатор ораларини ўз вақтида ишлаш билан боғлаб сифатли ўтказиш, шу йўл билан ғўзанинг ривожланиш фазаларининг ўтишини тезлатиш, гул, шона ва кўсакларнинг яхши сақланиши ва тўқ кўсакларнинг кўп бўлишини таъминлаш топширилсин. Суғориш режимини кескин даражада яхшилаш мақсадида эгатларга ўсимликнинг талабини ҳисобга олган ҳолда сув қўйилсин, қайта суғориш ва тупроқнинг қотиб қолишига йўл қўйилмасин, катта участкаларни кичик бўлакларга бўлиб бостириб суғориш каби нотўғри практикага чек қўйилсин. Ҳар бир хўжалик ўзига берилган сувдан кечаю кундуз фойдалансин. Суғориш, айниқса, тунги суғориш сифати устидан қаттиқ контроль ўрнатилсин. Суғоришни қисқа вақт ичида ўтказиш учун сувчилар сони кўпайтирилсин, суғоришнинг сифатини таъминлайдиган иш нормаси белгилансин ва сувчиларнинг меҳнатига ҳақ тўғри тўлансин. Ғўзани сифатли суғораётган энг яхши сувчилар рағбатлантирилсин, уларнинг тажрибаси матбуотда ва радио орқали кенг пропаганда қилинсин.

5. Ер ости сувлари юза бўлганлиги сабабли мелиоратив аҳволи ноқулай бўлган участкаларда кўсакнинг етилиши ва очилиши кечикиши мумкин. Бунга йўл қўймаслик учун августда ер ости сувларини қочириш мақсадида зовурлар тозалансин ва чуқурлаштирилсин.

6. Қишлоқ хўжалик министрлиги ва унинг жойлардаги органлари, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари, колхозларнинг правлениелари ва совхоз директорлари зиммасига қуйидагилар юклатилсин:

а) чопиқ тракторларининг ишини шундай ташкил этиш керакки, суғорилган ҳар бир участка тупроқ етилиши биланоқ ўз вақтида ишлансин;

б) ғўза тупларининг нобуд бўлишига йўл қўймаслик мақсадида ҳамма чопиқ агрегатларини ҳимоя тўсиқлари билан таъминлаш керак, бундай тўсиқ ўрнатилмаган тракторларнинг ишлашига йўл қўйилмасин;

в) далалар бегона ўтдан батамом тозалансин. Августда далада бегона ўтнинг бўлишига бригада, колхоз ва совхозда мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган ҳодиса деб қаралсин;

г) ғўзани азот ва минерал ўғитлар билан озиқлантириш ҳамма жойда тўхтатилсин, маҳаллий ўғитдан фойдаланиш кучайтирилсин, гўнг ташишга етарли миқдорда транспорт воситалари ва ишчи кучи ажратилсин. Колхоз ва совхозларга июлнинг охирига ва августнинг биринчи ярмигача ғўзага, айниқса, яхши ўсган ва бўлуқ ғўзага суперфосфатни гўнгга аралаштириб солиш тавсия қилинсин. «Шарват» оқизиб суғораётган илғор колхозларнинг тажрибаси кенг ёйилсин.

7. Қишлоқ хўжалик министрлиги, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари ҳамда колхозларнинг правлениелари ва совхозларнинг директорлари зиммасига қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш ишларини кескин кучайтириш чораларини кўриш, ҳосилнинг нобуд бўлишига асло йўл қўймаслик учун зарарланган майдонларни ўз вақтида аниқлаш ва дарҳол дорилаш вазифаси юклансин. Шу мақсадда қуйидаги вазифалар топширилсин:

а) ғўзани ўргимчакканадан сақлаш учун самолётлардан унумли фойдаланиш билан бирга тракторга тиркалиб, от қўшиб ва орқага осиб ишлатиладиган чанглагичлар, пуркагичлар ишга туширилсин, олтингугуртли дорилар билан уватлар, шунингдек аҳоли яшайдиган пункт зонасидаги заҳарли доривorларни самолёт орқали сепиш тақиқланган далалар дорилансин;

б) ғўзадаги кўсак қуртини қириб ташлаш ишини кучайтириш билан бирга кўсак қурти билан зарарланган маккажўхори ва сабзавот экинлари ҳам тезда дорилансин.

Бегона ўтларга ва зарпечакка қарши кимёвий ва механик усуллар билан кураш кучайтирилсин.

8. Ўсимликнинг аҳволи ҳисобга олиниб, ғўзани чеканка қилиш ўз вақтида тамомлансин. Ғўза ривожланишдан кечикаётган бу йилги шароитда мўл ҳосил тўплаш ва унинг етилиши кўп жиҳатдан чеканкага боғлиқдир. Шунинг учун ҳам чеканкани мутахассисларнинг республика газеталарида (1960 йил 14 июль сонида) босилган тавсияларига мувофиқ сифатли ўтказилсин. Чеканкани ўтказишда культиваторларга ўрнатиладиган мослама (ЧВХ-4) ларнинг унумли ишлатилиши таъминлансин;

9. Қишлоқ хўжалик министрлигига, область ва район партия комитетларига, область ва район ижроия комитетларига, колхозларнинг правлениелари ва совхозларнинг директорларига яқин кунлар ичида машина терими учун ажратилган участкаларнинг аҳволини текширишни ташкил этиш, бу участкаларда пахта териш машиналаридан самарали фойдаланиш учун шароит яратадиган агротехника тадбирлари комплексининг амалга оширилишига эришиш ҳамда механизмлар билан 500 минг тонна пахта териш юзасидан олинган мажбуриятнинг бажарилишини таъминлаш топширилсин.

10. Колхозларнинг правлениеларига меҳнат кунлари ва пул-моддий воситаларнинг ҳар бир бригадада қабул қилинган харажат планига мувофиқ тўғри сарфланиши устидан доимий назорат ўрнатиш, меҳнат сарфини ва маҳсулот таннархини камайтиришга бутун чоралар билан эришиш тавсия қилинсин.

11. Республика Қишлоқ хўжалик министрлиги, область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетларининг диққати республика совхозларида ғўза парвариши қониқарсиз ташкил этилганлигига қаратилсин.

Қишлоқ хўжалик министрлиги, область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетлари зиммасига совхозларга раҳбарликни кучайтириш, яқин кунларда ҳар бир совхозда ғўза парваришининг боришини текшириб чиқиш, кам меҳнат ва маблағ сарфлаб экинларни маромига етказиб олиш мақсадида иш сифатини яхшилашга алоҳида эътибор берган ҳолда ғўза парваришини кескин кучайтириш топширилсин.

12. 1961 йилда экишга юқори сифатли уруғлик фонди тайёрлаш учун энг яхши карталарни танлаш мақсадида қишлоқ хўжалик министрлиги зиммасига республика колхоз ва совхозларида 10 августдан 1 сентябргача 525 минг гектар майдонда уруғлик чигит ғўзасининг дала апробациясини ўтказиш топширилсин.

13. Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг кўпчилиги шу кунларда кўп вақтини далада ўтказишини ҳисобга олиб, область ва район партия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари зиммасига колхозчилар ва совхоз ишчилари ўртасида олиб бориладиган барча сиёсий ишларни дала шийпонларига кўчириш вазифаси юклансин.

Бригадалар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақага мунтазам равишда якун ясаб борилсин, ўзаро текшириш бригадаларининг маслаҳатлари сўзсиз бажарилсин.

Колхозчиларга пул ва натура авансалари, совхоз ишчиларига иш ҳақи ўз вақтида бериб борилсин. Бригадаларда иссиқ овқат ташкил этилсин.

14. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюроси колхозчиларни, совхоз ишчиларини, қишлоқ хўжалик ва сув хўжалик мутахассисларини, колхоз, совхоз ва РТС ларнинг раҳбарларини, барча коммунист ва комсомолларни Ватан олдидаги, улуғ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси олдидаги ўз ватанпарварлик бурчларини бажаришга, жонажон Ватанга 3 миллион 170 минг тонна пахта, кўп гўшт, сут, жун ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етказиб бериш учун ҳар бир звено, бригада, ферма, бўлим, колхоз, совхоз, район ва область томонидан олинган юксак социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилиши учун социалистик мусобақани янада кенгайтиришга, пахта далаларида, чорвачилик фермаларида меҳнатни намунали ташкил этишга, экиннинг кечикишини тугатиб, пахта ва бошқа экинлардан мўл ҳосил тўплашга, молларнинг маҳсулдорлигини оширишга чақиради.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг бюроси партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотлари ҳамда КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларидан руҳланган республиканинг барча меҳнаткашлари бу йил, етти йилликнинг иккинчи йилида Ватанни янги ажойиб меҳнат муваффақиятлари билан мамнун қилиш учун ўз кучларини аямайдилар, деб ишонч билдиради.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитети КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларига жавобан янги, оширилган социалистик мажбурият олган Тошкент шаҳар саноати ва транспорти меҳнаткашларининг ташаббусини маъқуллади.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, саноат корхоналари ва транспортдаги партия, касаба союз ташкилотлари зиммасига КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини муваффақиятли бажариш ва етти йилликнинг иккинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани қизитиб юбориш юклатилди.

Тошкент шаҳар саноати ва транспорти ходимларининг социалистик *МАЖБУРИЯТЛАРИ*

Бутун совет халқи қатори Тошкент шаҳри меҳнаткашлари ҳам КПСС XXI съезди белгилаб берган улуғвор программани амалга ошира бориб коммунизм қуриш учун курашда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Шаҳримиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети июль Пленумини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани қизитиб, 1960 йилнинг биринчи ярмида ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш, маҳсулотларнинг кўпчилик энг муҳим турларини ишлаб чиқариш ва кооперация тартибида етказиб бериладиган маҳсулотларни юбориш планини муддатидан илгари, 21 июнда ва етти ойлик планни эса 20 июлда бажардилар.

Иваново ва Боку шаҳарлари меҳнаткашлари билан мусобақада олинган социалистик мажбуриятлар ошириб бажарилмоқда.

Меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан белгиланган ярим йиллик топшириқ бир ярим баравар ошириб бажарилди, маҳсулот таннархи планда белгиланганидан ортиқроқ камайтирилиши йўли билан 15,7 миллион сўм маблағ жамғарилди.

Темирйўлчилар ва автомобиль транспорти ходимлари ҳам ярим йиллик планни муддатидан илгари бажардилар.

Шаҳар меҳнаткашлари ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш, техника тараққиётини тезлагиш, маҳсулот чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш ва янги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш учун кўп куч ва ғайрат сарфламоқдалар.

Ярим йил мобайнида 90 хилдан кўпроқ янги машина, механизм ва аппаратлар яратилди, 69 та поточли линия ва конвейерлар жорий этилди, 800 дан ортиқ янги технологик асбоб-ускуналар ўрнатилди ва 1220 станок модернизация қилинди.

КПСС Марказий Комитети Пленумига тайёрлик кўриш жараёнида коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари социалистик мусобақаси янги куч билан авж олди. Ҳозирги вақтда бу ватанпарварлик ҳаракатида шаҳарнинг 50 минг меҳнаткаши қатнашмоқда. 400 та бригада ва сменага, 500 дан ортиқ ишлаб чиқариш илғорига коммунистик меҳнат бригадалари ва зарбдорлари деган ном берилди.

Шаҳарнинг кўпгина корхоналари коллективлари завод-фабрика маркасининг шарафи учун курашга қўшилдилар.

Шаҳар саноати ва транспорти ходимлари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қароридан руҳланиб ишлаб чиқариш суръатини кун сайин тезлатиш, мавжуд резервларни қидириб топиш ва улардан фойдаланиш учун қунт билан курашишни ўз бурчлари деб биладилар ва зиммаларига илгари олган мажбуриятларни қайта кўриб чиқиб, янги оширилган мажбуриятлар олмоқдалар: саноатда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини 16 декабрда, яъни йиллик мажбуриятда илгари кўзда тутилганидан 5 кун олдин бажариш ва йил охиригача 320 миллион сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш ёки илгари қабул қилинган мажбуриятда мўлжалланганидан 70 миллион сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқариш;

— пландан ташқари 530 та пахта териш машинаси, 5 та экскаватор, 1000 та чигит экиш сеялкаси, бир неча ўн трактор, 20 миллион сўмликдан кўпроқ кабель маҳсулотлари ва кўпгина бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш;

— илгариги мажбуриятда кўзда тутилган 51 янги машина, механизм ва аппаратларни серияли ишлаб чиқаришни жорий этиш ўрнига 65 янги машина механизм ва аппаратлар ишлаб чиқаришни серияли ташкил қилиш;

— йил охиригача яна камида 50 та поток линия ва конвейерни ишга тушириш, учта қуюв цехини, механика-йиғув цехларининг 7 та ишлаб чиқариш участкасини комплекс механизациялашни тугаллаш;

— йиллик мажбуриятга қўшимча 150 та станок ва темирчилик-пресслаш машинасини модернизация қилиш;

— 6 мингта рационализаторлик таклифини, яъни илгари қабул қилинган мажбуриятда кўзда тутилганидан мингта кўп таклифни жорий қилиш ва 50 миллион сўм миқдорида йиллик жамғарма олиш;

— саноат ходимлари халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш топшириғини бажара бориб, йиллик пландан ташқари 4,5 миллион метр ип-газлама, 131 минг дона трикотаж маҳсулотлари, 225 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқарадилар.

Тошкент узелининг темирйўлчилари йиллик планни 1960 йил 22 декабрда бажариш мажбуриятини оладилар.

Тошкент шаҳри саноати ва транспорти ходимлари ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбурият олар эканлар, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетини ишонтириб айтадиларки, олинган мажбуриятларни шараф билан бажариш учун ва етти йилликнинг иккинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун ўзларининг бутун куч ва билимларини сарфлайдилар.

Ушбу мажбурият Тошкент шаҳар саноати ва транспорти корхоналари ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчиларининг йиғилишларида муҳокама қилиб, қабул этилган.

УЗБЕКИСТОН ССР БЕШИНЧИ ЧАҚИРИҚ ОЛИЙ СОВЕТИ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР бешинчи чақириқ Олий Советининг тўртинчи сессияси шу йил 29 июлда эрталаб соат 10 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида очилади.

УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети оқсоқоллар кенгашининг мажлиси шу йил 29 июлда эрталаб соат 9 да Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида бўлади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИЮЛЬ ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИНИ ШАРАФ БИЛАН БАЖАРАМИЗ

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. РАШИДОВнинг республика партия ташкилоти активи йиғилишида қилган докладидан

— КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қараб чиққан муҳим масалалар, шу Пленум қабул қилган қарорлар, — деди ўртоқ Рашидов,— коммунизм қурилишининг улуғ ишида жуда катта аҳамиятга эгадир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXI съезди мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини тағин ҳам юксалтириш ва меҳнаткашлар моддий фаровонлигини янада яхшилашнинг улуғвор программасини, коммунизм қурилишини кенг авж олдириш программасини қабул қилгандан буён бор-йўғи бир ярим йил ўтди.

Бу давр совет халқи сиёсий-иқтисодий ва маданий ҳаётнинг барча соҳаларида буюк ғалабаларга эришган, Ватанимизнинг қудратли кучлари зўр бериб гуллаб-яшнаган давр бўлди. Совет давлатининг обрў-эътибори ва шон-шуҳрати ҳеч қачон ҳозиргидек юксак даражага кўтарилмаган эди.

КПСС Марказий Комитети Пленуми етти йиллик план муваффақиятли бажарилаётганлигини қониқиш билан қайд қилди. Етти йилликни муддатидан илгари бажариш учун бошланган умумхалқ ҳаракати, хўжалик қурилишига партия ташкилотлари раҳбарлигининг кучайганлиги саноатни ўстириш ва транспортни ривожлантиришнинг планда кўзда тутилган суръатларини анча ошириш имкониятини берди. КПСС XXI съездидан кейин ўтган вақтда совет фани ва техникаси буюк янги ғалабаларни қўлга киритди.

Ўртоқ Рашидов совет халқининг экономикани ривожлантиришдаги муваффақиятларини тўла тавсифлаб, саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ўсиши халқ турмуш даражасини оширишнинг мустаҳкам негизидир, деди.

УЗБЕКИСТОН МЕҲНАТКАШЛАРИ ЕТТИ ЙИЛЛИКНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРИШ УЧУН КУРАШДА

Совет халқларининг аҳил, қардошлик оиласида, — дейди докладчи,— Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам етти йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашга муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Республика саноат корхоналарининг коллективлари ўртоқ Н. С. Хрушчев номига ёзган мактубдаги сўзларининг устидан чиқиб, саноат ишлаб чиқариши ярим йиллик планини 21 июнда муддатидан илгари бажардилар. Ўзбекистон шу ярим йил мобайнида мамлакатга пландан ташқари бир неча юз миллион сўмлик маҳсулот етказиб берди.

Республика саноати ялпи маҳсулот чиқариш жиҳатидан ҳам, шунингдек маҳсулотнинг кўпчилик муҳим турлари жиҳатидан ҳам етти ойлик планни 21 июлда муддатидан илгари бажардилар.

Маҳаллий саноат КПСС Марказий Комитети Пленуми очиладиган кунга етти ойлик ишлаб чиқариш программасини бажариб, катта ютуқларга эришди. Бунда шу йил апрель ойида ҳунармандчилик кооперациясини қайта ташкил этиб, артелларнинг давлат корхоналарига айлантирилганлиги муҳим роль ўйнади.

Республика қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари давлатга гўшт сотиш йиллик планини муддатидан илгари бажариб, жамоат чорвачилигини ривожлантиришда катта ғалабани қўлга киритдилар. Республика 1960 йилда давлатга қоракўл тери ва тухум сотиш юзасидан олган мажбуриятларини анча ошириб бажарди. Давлатга дон сотиш (шолидан ташқари) плани ортиғи билан адо этилди. Республика пилла тайёрлаш планини ҳам яқин кунларда бажаради.

Пахтакорлар бу йил кўкламда об-ҳаво шароитининг ноқулай келиши натижасида юз берган қийинчиликларни муваффақиятли енгиб, мўл ҳосил етиштириш учун, 3 миллион 170 минг тонна «оқ олтин» етиштириш учун астойдил курашмоқдалар.

Ўзбекистон меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги узлуксиз ортмоқда. Ярим йилликнинг охирига келиб республикада 170 минг ишчи ва хизматчи қисқартирилган иш кунида ишлай бошлади. Давлат ва кооператив савдоси чакана товар оборотининг умумий ҳажми 10 миллиард сўмдан кўпроқ бўлди ва 1959 йилнинг биринчи ярмига нисбатан солиштирма нархларда 7 процент кўпайди.

Давлат планида кўзда тутилган маблағлар ҳисобига умумий саҳни 279 минг квадрат метр уй-жой ишга туширилди. Бу ўтган йилнинг биринчи ярмида ишга туширилган уй-жой саҳнидан 47 минг квадрат метр ортиқдир.

КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумида касалхоналардаги ўринларни кўпайтириш юзасидан етти йиллик планни 1960 йилда бажариш тўғрисида олган мажбуриятимиз муваффақиятли бажарилмоқда. Андижон, Фарғона, Сурхондарё, Бухоро ва Тошкент областлари ҳозирнинг ўзидаёқ ўринларнинг сони жиҳатидан етти йиллик топшириқни бажариб қўйдилар.

Мактабларни бир сменалик машғулотларга кўчириш ишлари борган сари кенг авж олмоқда. Шу йил 1 сентябрдан республика мактабларининг 90 проценти, 1961—1962 ўқув йилидан бошлаб эса мактабларнинг ҳаммаси бир сменага кўчирилади.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ БАЙРОҒИНИ БАЛАНД КЎТАРАЙЛИК

Республика саноати меҳнаткашларининг фидокорона меҳнат қилиши, партия ташкилотларининг хўжаликка анча конкрет раҳбарлиги саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг етти йиллик планда кўзда тутилган суръатларини анча ўстириш имкониятини берди. Етти йиллик планда саноат ишлаб чиқаришининг ўртача йиллик ўсиш суръати контроль рақамларда 8,8 процент белгиланган эди. 1959 йилда ўсиш 9 процент бўлди, 1960 йилнинг биринчи ярмида эса 15 процентга етди.

Пўлат, прокат, минерал ўғит, экскаватор, ип-газлама, ички кийим трикотажи ишлаб чиқариш юзасидан контроль рақамларда 1961 йилга мўлжалланган даражага шу йилнинг ўзидаёқ эришилади.

Халқ хўжалигининг барча тармоқларида техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш партия XXI съезди қарорларини бажариш соҳасида қилинган ишларнинг энг муҳим якунларидан биридир.

Ўтган бир ярим йил мобайнида республика саноат корхоналарида давлат планига мувофиқ янги техникани жорий қилиш юзасидан 270 дан ортиқ муҳим тадбир амалга оширилди. Фақатгина шу йилнинг биринчи ярмида халқ хўжалик кенгаши бўйича техника тараққиёти юзасидан 133 та асосий топшириқ амалга оширилди ва 500 та тадбир жорий қилинди. Бу, йилига 50 миллион сўмга яқин маблағни тежаб қолиш имкониятини беради.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумидан кейин корхоналарда юздан ортиқроқ потокли линия, 50 дан зиёд конвейер, 10 мингта янги ускуна ишга туширилди ва мавжуд ускуналардан уч мингдан зиёдроғи модернизация қилинди. Завод ва фабрикаларда 200 га яқин янги типдаги машиналарни, механизмларни ва асбобларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Саноатнинг кўпгина тармоқларида ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш йўли билан оғир қўл меҳнатини тугатиш юзасидан анча иш қилинди. Гидроэлектростанцияларни автоматлаштириш ва телемеханизациялаш соҳасида катта ишлар қилинди. 1100 нефть қудуғи диспетчерлаштирилди ва йироқдан бошқаришга кўчирилди.

Техника тараққиёти юзасидан юқорида айтиб ўтилган ва шунга ўхшаш бошқа тадбирларнинг амалга оширилиши ишлаб чиқаришнинг техника иқтисодий кўрсаткичларини яхшилаш имкониятини берди. Ўтган бир ярим йил мобайнида саноатда меҳнат унумдорлиги 18 процент ўсди. Бу етти йиллик топшириғидан қарийб икки баравар ортиқдир. Шунингдек, маҳсулот таннархини камайтириш плани ортиғи билан бажарилди. Маҳсулот таннархини камайтириш ҳисобига бир ярим йилда 280 миллион сўм тежаб қолинди.

В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи, «Ташсельмаш», «Узбекхиммаш», Электролампа заводи, 1-тикув фабрикаси коллективлари ва бошқа коллективлар меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш учун курашда яхши ибрат кўрсатмоқдалар.

Кўпгина корхоналар, жумладан «Узбекхиммаш», «Подъёмник», Электротехника заводлари 1962 йилга мўлжалланган, Тошкент 2-тикув фабрикаси эса 1963 йилга мўлжалланган ишлабчиқариш даражасига ҳозирнинг ўзидаёқ эришди. Ўзбекистон трактор йиғиш заводи, Тошкент кўн комбинати ва бошқа бир қанча корхоналарнинг коллективлари социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, ҳозирнинг ўзидаёқ етти йилликнинг охирги йилига мўлжалланган ишлаб чиқариш даражасига етдилар.

Республика партия ташкилоти техника тараққиёти вазифаларини амалга оширишда фаннинг ролини кучайтиришга жиддий эътибор бермоқда.

Техника тараққиёти учун кураш чинакам умумхалқ кураши тусини олаётганлигини қайд қилиш қувончлидир.

Республика етти йилликнинг Ҳафиз Ғаниев, Саид Нуриддинов, Леонид Требухин, Марҳамат Йўлдошева, Наталия Удалова, Абдулла Воҳидов, Василий Немудров, Обид Нурматов, Степан Карталов, Абдуғоффор Қодиров, Валентин Тюпко, Турсуной Охунова, Тошмамад Алижонов, Меликўзи Умрзоқов сингари кўпгина қаҳрамонлари билан ҳақли суратда фахрланади. Улар янгиликка, илғор усулларга дадил йўл очмоқдалар, техника тараққиёти учун курашда олдинги сафда бормоқдалар.

Рационализаторлар ва ихтирочилар ишлаб чиқаришни такомиллаштириш соҳасида жуда катта иш қилмоқдалар. Ўтган бир ярим йил мобайнида рационализаторлик таклифларини жорий қилишдан 220 миллион сўмдан зиёдроқ маблағ тежаб қолинди. «Жанубий Оламушук» нефть конидан оператор ўртоқ Икромов, «Ташсельмаш» заводидан конструктор ўртоқ Золотарев, Чирчиқ электркимё комбинатидан механик ўртоқ Можара, Тошкент тўқимачилик комбинатидан механик ўртоқ Мамашев сингари ва бошқа энг яхши рационализаторларимиз ва ихтирочиларимизни бутун республика танийди.

— Социалистик мусобақа илғорларини, ишлаб чиқариш новаторларини, бутун шонли ишчилар синфимизни, олимлар ва конструкторларимизни, — дейди ўртоқ Рашидов, — эришилган ютуқлар билан қизғин табриклашга ва уларга севикли социалистик Ватанимизнинг шон-шуҳрати йўлида янги меҳнат зафарлари тилашга рухсат этгайсиз.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РЕЗЕРВЛАРИДАН ТЎЛАРОҚ ФОЙДАЛАНАЙЛИК

Саноатни ривожлантиришда эришилган ютуқлар партия, совет, хўжалик ва касаба союз ташкилотларининг техникани тараққий эттириш базасида саноат ишлаб чиқаришини ривожлантириш суръатларини тезлаштириш учун курашда анча тажриба орттирганликларининг далилидир. Лекин биз шу нарсани аниқ тушунишимиз керакки, ҳозирча қилинган ишлар партия XXI съезди қарорларини амалга ошириш йўлида қўйилган дастлабки қадамлардир, холос. Ишимизда ҳали ҳам кўпгина камчиликлар бор.

Бу камчиликларнинг энг каттаси, КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорида мутлақо тўғри кўрсатиб ўтилганидек, республикамиз янги техника юзасидан берилган планларни бажаришда жиддий кейинда қолаётганлигидир. 1959 йилда янги техника юзасидан мўлжалланган 97 тадбир жорий қилинмай қолди. Бу катта камчилик 1960 йилда ҳам давом этиб келмоқда.

Кўмир саноатида конвейер линияларининг кон установкаларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш ишлари секин олиб борилмоқда. Нефть саноатида пармалаш установкаларини монтаж қилишни механизациялаш даражаси анча орқада қолмоқда. Кимё, машинасозлик, тўқимачилик ва озиқ-овқат саноатида янги техникани жорий қилиш юзасидан берилган бир қанча муҳим топшириқлар бажарилмай қолди.

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми партия комитетларидан, Халқ хўжалиги кенгашларидан, корхоналарнинг раҳбарларидан янги техникани жорий қилиш ишидаги камчиликларни дарҳол тугатишни талаб қилди. Биз 1960 йилда республика халқ хўжалигини техника жиҳатидан бундан кейин ҳам қайта қуроллантириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг сўзсиз амалга оширилиши учун барча чораларни кўришимиз керак.

Ўртоқ Рашидов сўнгра республикадаги кўпгина корхоналарда меҳнат унумдорлигини ўстириш ва маҳсулот таннархини камайтириш учун мавжуд имкониятлардан етарли фойдаланилмаётганлиги тўғрисида гапиради. Халқ хўжалиги кенгашининг 47 та корхонаси меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан берилган топшириқни ва 116 та корхонаси маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан берилган топшириқни бажаргани йўқ. Умуман олганда, биринчи ярим йилликда халқ хўжалиги кенгашининг 12 та корхонаси ва маҳаллий саноатнинг 14 та корхонаси планни бажармади.

Айрим корхоналарда маҳсулотларни етказиб бериш юзасидан белгиланган давлат интизоми бузилмоқдаки, бундай фактларга мутлақо йўл қўйиб бўлмайди. Докладчи «Подъёмник», Экскаватор, Лак-бўёқ, «Ташкенткабель» заводларини шу муносабат билан танқид қилиб, мамлакатнинг халқ хўжалигига зарба етказадиган маҳаллийчилик фактларига сира тоқат қилиб туриш мумкин эмас, деди.

КПСС Марказий Комитети Пленуми қайд қилиб ўтдики, айрим корхоналарнинг ва халқ хўжалиги кенгашларининг раҳбарлари планнинг миқдор кўрсаткичларини бажариш орқасидан қувиб, маҳсулот сифатини яхшилаш ва унинг турини кўпайтиришни унутиб қўймоқдалар. Бу республикамиздаги айрим корхоналарга ҳам тааллуқлидир. 1960 йилнинг биринчи кварталида саноатда брак натижасида 12,5 миллион сўм, шу жумладан машинасозликда 10 миллион сўмга яқин ноbудгарчиликка йўл қўйилди.

КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларига биноан халқ хўжалигининг барча тармоқларида иқтисодий кўрсаткичларни яхшилаш учун курашни кучайтириш, капитал маблағлардан, меҳнат ва моддий ресурслардан тағин ҳам самаралироқ фойдаланишга эришиш, маҳсулот бирлигини ишлаб чиқаришга кетадиган ижтимоий меҳнат ҳаражатларини максимал даражада камайтиришга эришиш керак.

Докладчи саноатнинг айрим тармоқларини ривожлантириш вазифалари тўғрисида гапириб, рангли металлургия, «Катта кимё» маҳсулотлари ишлаб чиқаришга бўлган талаб ўсиб бораётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Партия ташкилоти газ саноатини ривожлантиришнинг юқори суръатларини таъминлаши керак, нефть, кўмир чиқариш, электр қуввати ҳосил қилиш ва электр қувватини тежаб қолиш тўғрисида тўхтовсиз ғамхўрлик қилиши керак, деди.

Машинасозлик саноати олдида турган вазифалар орасида давлат аҳамиятига эга бўлган жуда муҳим вазифа—мамлакат пахтачилигини янги, юқори сифатли машиналар ва механизмлар билан ўз вақтида таъминлаш вазифаси турибди.

Мамлакатимиз халқ хўжалигининг кейинги йилларда ривожланиши, — дейди докладчи, — КПСС Марказий Комитетининг ва шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ташаббуси билан саноатни ва қурилишни бошқариш қайта ташкил этилганлиги социалистик экономика имкониятларидан янада тўлароқ фойдаланишни таъминлайдиган чинакам революцион тадбир эканлигининг ишончли далилидир.

Республикада бешта халқ хўжалиги кенгашининг базасида битта Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши тузилди. Бу, корхоналарнинг ишини янада яхшироқ марказлаштириш ва ишлаб чиқаришда янги техникани тағин ҳам муваффақиятлироқ жорий қилиш имкониятини беради.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШНИ ИНДУСТРЛАШТИРАЙЛИК

— Капитал қурилиш, деди ўртоқ Рашидов, саноатни янада ривожлантиришнинг, янги ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш ва техника тараққиёти суръатларини жадаллаштиришнинг негизидир.

Республикада кейинги вақтда амалга оширилган тадбирлар натижасида қурилиш яши сезиларли равишда ўнгланиб қолди. Партия XXI съездидан кейин ўтган бир ярим йил мобайнида қурувчилар 51 та янги корхонани фойдаланишга топширдилар ва 57 та мавжуд корхонани реконструкция қилдилар. Сув хўжалиги ва йўл қурилиши соҳасида катта ишлар қилинди. Шаҳарларда ва қишлоқларда кўпгина янги уй-жойлар, мактаблар, болалар боғчалари, ясли бинолари, касалхоналар ва бошқа маданий-маиший объектлар қурилди.

Қурилиш чинакам индустрлаштириш йўлидан бормоқда. Шуни айтиш кифоя қиладики, кейинги уч йилда республикамизда йиғма темир-бетон ишлаб чиқариш беш баравар кўпайди. Қурилиш бинокорлик материаллари саноатини ривожлантиришни тезлаштириш юзасидан амалий чоралар кўрилмоқда.

Республикада ўз зиммаларига юклатилган вазифаларни муваффақиятли бажараётган ажойиб қурувчи коллективлар, қурилиш ишлаб чиқаришининг моҳир раҳбарлари бор.

Лекин капитал қурилиш соҳасидаги ижобий натижаларни эътироф қилиш билан бирга, биз халқ хўжалигининг бу муҳим соҳасида ҳали жиддий камчиликлар борлигини ҳам тан олишимиз зарур. Аввало шуни айтиш керакки, саноат корхоналарини, айниқса оғир индустриянинг етакчи тармоқлари—кимё саноати, машинасозлик ва рангли металлургия корхоналарини қуриш жуда орқада қолмоқда.

Қурилишга сарфланган маблағлар давлатга фойдаланишга топширилган янги ишлаб чиқариш объектлари тарзида тезда қайтарилиши керак. Лекин бизда бу қоида бузилмоқда.

Ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида ишга тушириш учун қурилиш ташкилотларининг масъулиятини ошириш зарур. Олтинтопган комбинати, Чирчиқ электркимё комбинати, Оҳангарон цемент заводи, Оҳангарон ГРЭСи ва Фарғона нефть тозалаш заводи қурилишига алоҳида ғамхўрлик қилишимиз керак.

Докладчи шу нарсани таъкидлаб ўтдики, қурилишлар юқори унумли, янги машина ва механизмлар билан тўхтовсиз қуроллантирилишига қарамасдан қурилиш ишларининг баъзи турларини механизациялаш даражаси иттифоқ бўйича эришилган ўртача даражадан ҳам паст туради. Капитал ишларнинг анчагина ҳажми аввалгидек қўлда бажариляпти.

Қурилиш индустриясининг йирик район базаларини имконият борича тезроқ вужудга келтириш, йиғма темир-бетон ишлаб чиқаришни кескин даражада кўпайтириш керак. Ўртоқ Н. С. Хрушчев ана шу вазифага бизнинг эътиборимизни жалб қилди. Ғиштдан уй-жой қуришни тўхтатиш ва инженер Козлов лойиҳасидан фойдаланиб, ҳамма жойда йирик панелли қурилишга кўчиш пайти келди. Янги ғишт заводлари қурилишини тўхтатиб, ана шу заводларни қуришга ажратилган маблағларни тезроқ цемент заводлари қуришга ажратишни, қурилиш индустрияси базаларини кенгайтиришга ажратишни ўйлаб кўришимиз керак.

Докладчи фақат шаҳарлардагина эмас, балки колхоз, совхозларда ҳам кўп қаватли уй-жой қурилиши вазифаларига тўхталиб ўтди. Қишлоқдаги қурувчилар қишлоқда қурилишни индустрлаштириш учун ишлаб чиқариш базасини имконият борича тезроқ вужудга келтиришлари ва бу билан республика колхоз посёлкаларини тубдан қайта қуриш учун шарт-шароит яратиб беришлари керак.

Шундан кейин ўртоқ Рашидов Ўзбекистон темир йўл, автомобиль, ҳаво транспорти ва алоқа корхоналари коллективлари эришган ютуқларга муфассал тўхталиб, халқ хўжалигининг ана шу муҳим тармоқларида ҳали ҳам мавжуд бўлган камчиликлар ҳақида гапиради.

ПАХТА ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРИШ ЭНГ МУҲИМ ИНТЕРНАЦИОНАЛ БУРЧИМИЗДИР

Мамлакатга тобора кўпроқ пахта етказиб бериш республикамизнинг энг муҳим вазифаси бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади.

Етти йилликнинг иккинчи йилида олинган юксак мажбуриятларнинг бажарилиши кўп жиҳатдан партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари оммани бу йилги юз берган қийинчиликларни енгишга қанчалик сафарбар қила олишларига ва пахтадан мўл ҳосил тўпланишини таъминлай олишларига боғлиқ.

Кўпгина колхоз ва совхозларнинг коллективлари КПСС Марказий Комитети июль Пленуми шарафига мусобақани авж олдириш натижасида ғайрат билан меҳнат қилиб, ғўзанинг ривожланишдан кейинда қолишини тугатишга муваффақ бўлдилар. Ана шу хўжаликларнинг далаларида ғўза яхши ўсмоқда, ҳар бир тўп ғўзада 15 тадан ва ундан кўпроқ ҳосил шохи бор. Ғўза ҳамма жойда бир текис ҳосилга кирди. Атоқли пахта устаси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ғанишер Юнусовнинг участкасида ҳар бир туп ғўзада ўртача ҳисобда 3—4 тадан кўсак ва 15—20 тадан шона ва гул бор.

Лекин Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Туркманистон, Тожикистон ва Озарбайжон пахтакорларининг ўтказган текширишлари шуни кўрсатдики, кўпгина маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик ташкилотлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети учинчи пленуми қарорларини қониқарсиз бажармоқдалар, улар экинларни парвариш қилишни бўшаштириб юборганлар, меҳнат ва моддий-техника ресурсларидан ёмон фойдаланмоқдалар. Ана шунинг оқибатида ҳозиргача анчагина майдондаги ғўза ривожланишдан кейинда қолмоқда. Кўпчилик колхоз ва совхозларда, айниқса Фарғона, Самарқанд, Бухоро, Хоразм областларидаги ва Қорақалпоғистон АССРдаги колхоз ва совхозларда ғўза парваришида катта камчиликларга йўл қўйилиши натижасида ғўзанинг аҳволи ҳамон юксак мажбуриятларга яраша эмас, бу жиддий ташвиш туғдирмоқда.

Ҳозир мўл ҳосил тўплашнинг энг масъулиятли, ҳал қилувчи кунлари етиб келди. Август ойида ғўзани яхши парвариш қилиб, ҳатто экин ривожланишдан анча кейинда қолган участкаларда ҳам мўл ҳосил тўплаш мумкин. Далада ишни тўхтатиб қўйишга бўлган ҳар қандай уринишнинг олдини олиш керак.

Ўртоқ Рашидов кўрсатиб ўтдики, пахтакорларда кўпгина воситалар бор, бу воситалардан августда моҳирлик билан фойдаланиш ғўзанинг ривожланишини тезлатади, етарли миқдорда бўлиқ кўсак тўплашни ва унинг барвақт етилишини таъминлайди, ҳар бир колхоз, совхоз бўйича олинган мажбуриятнинг сўзсиз бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил тўплаш имкониятини беради. Суғориш мана шундай тадбирлардан биридир. Суғориш ғўзанинг бир меёрда ўсиши ва авж олишини таъминлайдиган муҳим омилдир. Шунингдек ғўзани суғоргандан кейин ер етилиши билан тўсқич ўрнатилган чопиқ агрегатларида кўндалангига ва узунасига ишлаш, захкаш ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, ғўза зараркунандаларига қарши кураш, ўташ, маҳаллий органик ўғит солиш, чеканкани тўғри ўтказиш ғўзанинг бир меёрда ўсиши ва авж олишини таъминлайдиган омиллардандир.

Бизнинг олдимизда машинада камида 500 минг тонна пахтани териб олиш юзасидан қабул қилинган мажбуриятнинг сўзсиз бажарилишини таъминлашдек масъулиятли вазифа турибди. Машина теримига ажратилган ҳар бир далани текшириб чиқиш керак, ана шу далаларда механизмлардан самарали фойдаланилишини таъминлайдиган комплекс агротехника тадбирларини амалга ошириш зарур, механик-ҳайдовчилар тайёрлашни яхшилаш ва ҳамма пахта териш машинасини белгиланган муддатда ремонтдан чиқариш керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюроси социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганлигини текшириш якунларини муҳокама қилиб, август ойида ҳосил тўплаш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари ҳақида кенгайтирилган қарор қабул қилди. Ана шу қарорнинг амалга оширилиши учун жойларда бутун чораларни кўриш лозим.

— Қардош республикалар — Туркманистон, Тожикистон ва Озарбайжон ўзаро текшириш бригадаларига, — деди ўртоқ Рашидов, — самимий ташаккур изҳор қилишга, шунингдек Ўзбекистон партия ташкилоти, пахтакорлар бу йил Ватанга камида 3 миллион 170 минг тонна пахта топшириш юзасидан берган сўзининг устидан чиқиш учун куч ва ғайратини аямасдан ишлайди, деб қаттиқ ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Докладчи чорвачиликнинг аҳволи ва уни янада ривожлантириш вазифалари тўғрисида гапиради. Шу йилнинг биринчи ярмида гўшт етиштириш ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 55 минг тонна ёки 83 процент, сут етиштириш 28 минг тонна, ёки 18 процент, тухум етиштириш 11,7 миллион дона ёки 42 процент ва қоракўл тери етиштириш 101 минг дона кўпайди.

Колхозларда ва совхозларда қора моллар сони ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 180 мингта, шу жумладан, сигирлар 50 мингта, чўчқалар 63 мингта, паррандалар 1136 мингта кўпайди. Фақатгина шу йилнинг ўтган ярим йилида қўйлар 850 минг бош кўпайди. Ем-хашак бўладиган экин майдони кенгайди. Молларни асрашда прогрессив зоотехника усуллари жорий қилина бошлади.

Чорвачилик новаторлари Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари — Оқилбеков, Буматов, Қодиров, сут соғувчилардан Сайфутдинова, Комилова, чўчқабоқарлардан Султонов, Яроцкая, Бунина, Пак Лин Себ ўртоқлар ва бошқа кўп ўртоқлар ўзларининг амалий ишлари билан колхоз, совхозларимиз чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун нақадар улкан резервларга эга эканлигини кўрсатмоқдалар. Илғор чорвадорларга шон-шарафлар бўлсин!

Лекин чорвачиликка раҳбарлик даражаси ҳамон республикамиз қабул қилган мажбуриятларга яраша эмас. Ўртоқ Рашидов асосий камчилик моллар сонининг ўсиш суръати, айниқса подаларни ўз ўзидан кўпайтириш, шунингдек мол сотиб олиш ҳисобига ўсиш суръати паст эканлигини айтиб ўтди. Молларни бўрдоқига боқиш, ўтлатиб семиртириш, ёш молларни ўстириш қониқарсиз ташкил этилган. Хоразм, Андижон, Фарғона областлари ва бошқа областлар ҳамда Қорақалпоғистон АССРнинг бир қатор районлари чорвачиликда жиддий равишда кейинда қолмоқда. Олинган мажбуриятни фақат бажарибгина қолмасдан, балки ортиғи билан ҳам бажариш учун барча турдаги моллар туёғини кўпайтириш ишига эътиборни кескин даражада кучайтириш лозим.

Молларни бўрдоқига боқиш, ўтлатиб семиртириш ва ёш молларни ўстиришнинг тубдан яхшиланишига эришиш лозим, давлатга ўртадан юқори семизликдаги мол топширилсин, сигирларни кўк озуқа — маккажўхори ва оқжўхори пояси билан, шунингдек концентрат озуқа билан боқишни ташкил этиб, ҳар бир сигирдан ойига энг кўп сут соғиб олиш таъминлансин. Мол боқиш, асраш ва уни парвариш қилишнинг прогрессив усулларига кенгроқ кўчиш, ем-хашак тайёрлаш ва силос бостиришни ҳамма жойда кучайтириб юбориш, бунга давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим иш деб қараш керак.

Чўчқачиликнинг маҳсулдорлигини ошириш зарур. Чунки чўчқачилик—республикада гўшт ресурсларини кўпайтиришнинг муҳим манбаидир.

ХАЛҚ БАХТ-САОДАТИ ТЎҒРИСИДА ҒАМХЎРЛИК ҚИЛИШ — ОЛИЙ ҚОНУН

Коммунистик партия халқ бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилишни ҳамиша ўз фаолиятининг олий қонуни деб келди ва шундай деб қарамоқда.

Республикада кейинги йилларда меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш соҳасида катта иш қилинди. Лекин ҳали бу соҳада кўпгина камчиликлар бор.

Биз меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш учун энг муҳим тадбирларни амалга оширишимиз лозим. Бу тадбирларни амалга ошириш партия, совет, касаба союз, хўжалик ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети халқ истеъмол қиладиган молларни ишлаб чиқаришни кескин даражада кўпайтириш чораларини ишлаб чиқдилар. Бу чораларнинг амалга оширилиши тикиладиган буюмлар бўйича 1965 йилга мўлжалланган даражага 1963 йилда, чарм пойафзал ишлаб чиқариш ҳажми бўйича 1964 йилда эришиш, етти йилликнинг охирига келиб пайпоқ чиқаришни планга нисбатан 80 процент кўпайтириш, устки трикотаж чиқаришни эса 4 баравар кўпайтириш имкониятини беради.

КПСС Марказий Комитети пленуми аҳолига зарур бўлган буюмларни ишлаб чиқариш учун машинасозлик, металлургия, электр-техника, кимё корхоналаридаги ва саноатнинг бошқа тармоқларидаги барча имкониятлардан фойдаланишни талаб қилди. Бу вазифани бажариш бизнинг халқ олдидаги бурчимиздир.

Маиший муассасалар тармоғини максимал даражада кенгайтириш ва уларнинг фаолиятини яхшилаш керак, шаҳар транспортининг ишида тартиб ўрнатиш лозим.

Савдо ва умумий овқатланишнинг ташкил қилиниши жиддий суратда яхшиланиши керак. Савдо точкаларининг жойлашишини қайта кўриб чиқиш, савдо корхоналарининг ихтисослаштирилишини таъминлаш, савдо хизмати кўрсатишнинг прогрессив формаларини кенг жорий қилиш, комиссион асосларда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан савдо қилишни кучайтириш, аҳолининг сабзавот ва мева-чевага бўлган талабини тўла қондириш керак. Савдо ташкилотларини қиш шароитида ишлашга тайёрлашни ҳозирданоқ бошлаб юбориш керак.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш, шаҳарларнинг ва бошқа аҳоли яшайдиган пунктларнинг санитария ободонлигини яхшилаш соҳасида катта вазифалар турибди. Даволаш профилактикасини ва юқумли касалликларга қарши кураш олиб борадиган муассасаларнинг ишини бутун чоралар билан яхшилаш, касалхоналарда ўринларни кўпайтириш юзасидан олинган мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш керак. Болалар ясли ва боғчаларининг тармоқларини кенгайтириш учун барча чораларни кўриш лозим.

Халқ маорифини ривожлантириш тўғрисида тобора кўпроқ ғамхўрлик қилиш керак. Партия, совет, комсомол ташкилотлари мактабларни бир сменалик машғулотларга кўчириш ишини кучайтиришлари, мактаблар ва интернат-мактаблар қурилишини доимий контроллик остига олишлари, бу мактаб ва интернат-мактабларнинг ўз вақтида ишга туширилишини таъминлашлари, мактабнинг турмуш билан боғланишини мустаҳкамлаш ва халқ маорифи системасини янада ривожлантириш ҳақидаги Қонуннинг амалга оширилиши учун тағин ҳам астойдилроқ курашишлари керак. Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг ўқитувчиларнинг Бутунроссия съездида сўзлаган нутқи бизнинг бу соҳадаги иш фаолиятимизда жанговар программадир.

(давоми учинчи бетда)

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ докладининг давоми

(Боши иккинчи бетда)

ОММА БИЛАН АЛОҚАНИ МУСТАҲКАМЛАБ, ҲАРБИР КИШИНИНГ ҚАЛБИГА ЙЎЛ ТОПИШ КЕРАК

КПСС Марказий Комитети Пленуми партия ташкилотлари зиммасига саноат, қурилиш ва транспорт, ишлаб чиқаришга янги техникани жорий қилиш ишлари билан чуқур, конкрет, ишнинг кўзини билиб шуғулланиш, консерватизм ва қолоқликка қарши кескин кураш очиш, новаторларни, илғорларни ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш ва уларнинг иш тажрибаларини оммалаштириш вазифасини юклади.

КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларининг чуқур моҳиятини ҳар бир меҳнаткашнинг онгига етказиш ва ҳар бир корхона, колхоз ва совхоз, ҳар бир бригада, ҳар бир ишчи, колхозчи ва хизматчи олдида турган конкрет марраларни тўғри аниқлаб бериш ҳозирги вақтнинг энг муҳим вазифасидир.

Партия ташкилотлари омма ўртасида ташкилотчиликни ва сиёсий ишни янада кенг авж олдиришга, уларнинг тобора ўсиб бораётган активлигига бошчилик қилишга, меҳнаткашларнинг бутун куч ва ғайратини етти йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажаришга, техника тараққиёти суръатларини тағин ҳам жадаллаштиришга, саноат корхоналарининг, транспорт, қурилиш, колхоз ва совхозларнинг ишида сифат кўрсаткичларини яхшилашга йўналтиришлари керак. Коммунистик меҳнат коллективлари ва зарбдорлари ҳаракатини тағин ҳам ривожлантириш тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилайлик.

Партия ташкилотлари бундан буён ҳам омма билан алоқани мустаҳкамлашлари зарур. Партиявий иш жанговар руҳда, муайян мақсадни кўзда тутиб олиб борилсин. Бошланғич партия ташкилотлари ҳузуридаги корхона маъмуриятининг фаолияти устидан контроллик қилиш комиссияларининг ижобий иш тажрибаларини умумлаштириш ва оммалаштириш керак.

Саноат, транспорт ва қурилишни ривожлантириш соҳасидаги вазифаларни бажаришда касаба союзларнинг роли ғоят каттадир. Касаба союз ташкилотларининг бурчи кўпроқ ташаббус ва қатъият кўрсатишдан, ишлаб чиқаришни бошқаришда қатнашиш учун ўзига бериб қўйилган ҳуқуқдан ҳар тарафлама яхшироқ фойдаланишдан иборатдир.

Партия ташкилотлари шонли ёшларимизнинг ватанпарварлик ташаббусларини ҳар тарафлама қўллаб-қувватлашлари керак. Техника тараққиёти учун, янги техникани, билимларни ва маданиятни эгаллаш учун, шунингдек, кимё, газ, цемент, саноатини ривожлантиришда оталик қилиш учун ёшларнинг республика юришини уюштирган комсомолларнинг ташаббуси ҳар тарафлама қўллаб-қувватлашга сазовордир.

Ўртоқ Рашидов техника тараққиётини бундан кейин ҳам амалга ошириш, етти йилликни муддатидан илгари бажариш учун курашда кадрларимизнинг роли ҳақида тўхталиб, партия органлари ишлаб чиқаришнинг раҳбар кадрларига нисбатан талабчанликни оширишлари зарурлигини, уларни партия ва давлат интизомига қатъий риоя қилиш, камчиликларга муросасизлик руҳида тарбиялаш зарурлигини алоҳида уқдириб ўтди.

Шундан кейин докладчи омма орасида олиб бориладиган сиёсий иш соҳасидаги вазифаларга тўхталиб, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда интеллигенциянинг роли ҳақида гапиради.

Коммунистик партия маънавий бойлик яратаётган кишилар тўғрисида ҳамиша ғамхўрлик қилмоқда. Никита Сергеевич Хрушчев бошлиқ партия, ҳукумат раҳбарларининг яқинда фан, адабиёт ва санъат арбоблари билан бўлган учрашуви анз шу ғамхўрликнинг яна бир ёрқин далилидир. Бу учрашув чиндан ҳам совет маданиятининг байрами, халқлар дўстлиги байрами бўлди.

Партиямиз Марказий Комитети ва шахсан ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг қабул маросимида берган кўрсатмаларига амал қилиб, фан, адабиёт ва санъатни янада ривожлантириш юзасидан конкрет тадбирларни ишлаб чиқишимиз лозим.

УЛУҒ МАҚСАД ЙЎЛИДА

Ўртоқ Рашидов КПСС Марказий Комитети Пленуми коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Бухарестда бўлиб ўтган кенгаши якунлари тўғрисида қабул қилган резолюциянинг сиёсий ва назарий жиҳатдан ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида гапиради. Бу ҳужжат партиямизнинг ҳозирги замон жамият тараққиётининг актуал проблемаларига, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати олдида турган принципиал масалаларга бўлган қарашларини ифода қилувчи ҳужжатдир.

Коммунистик ва ишчи партиялар КПСС XX ва XXI съездларининг хулосаларини якдиллик билан қўллаб-қувватладилар. Бу шунингдек 1957 йилнинг кузида Москвада қардош партияларнинг кенгашида қабул қилинган Декларация ва Тинчлик манифести принциплари тинчлик ва социализм манфаатлари йўлида халқаро вазиятга зўр таъсир ўтказди. Декларация ва манифестда чиқарилган хулосалар тажрибада синаб кўрилди, бу хулосаларнинг тўғрилигини халқаро воқеаларнинг бориши тасдиқлади ва бу хулосалар ўз кучини тўла сақлаб қолмоқда.

Совет кишилари КПСС Марказий Комитети Пленумининг резолюциясидаги «Совет Иттифоқи Коммунистик партияси халқимизни мамлакатимизда коммунизм ғалабаси учун, бутун дунёда тинчлик учун, жаҳон социалистик системасини, халқаро коммунистик ҳаракатнинг қардошларча бирлигини ва жипслигини янада мустаҳкамлаш учун, марксизм-ленинизмнинг тантанаси учун ҳормай кураш олиб боришнинг ленинча йўлидан олға томон бундан буён ҳам оғишмай олиб боради, деган сўзларини ўзининг ленинча партиясидан фахрланиш ҳисси билан кутиб олдилар.

КПСС Марказий Комитети Пленуми ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ КПСС делегациясининг коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг Бухарестда бўлиб ўтган Кенгашидаги сиёсий йўли ва фаолиятини ҳамда Кенгаш Ахборотини тўла маъқуллади.

Бутун совет кишилари Коммунистик партия ва совет Ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатини, тўғри доно ички ташқи сиёсатини, Совет Иттифоқи халқларининг кўп миллионли қардошлик оиласининг ҳаётий манфаатларини акс эттирувчи сиёсатини қизғин маъқулламоқдалар.

Ўртоқ Рашидов ўз сўзининг охирида бундай деди:

— Биз меҳнаткашларнинг энг яхши орзулари, жаҳонда энг адолатли тузум — Коммунизм тўғрисидаги энг яхши орзулари рўёбга чиқаётган ажойиб замонда яшамоқдамиз. Ана шундай буюк мақсад учун яшаш ва меҳнат қилиш қувончлидир. Бизнинг бугунги кунимиз ҳам, эртанги кунимиз ҳам равшан ва ажойибдир. Бизнинг йўлимизни маркса-ленинча доҳиёна таълимот нур сочиб ёритиб турибди ва енгилмас Коммунистик партия, унинг тинчлик ва халқ бахт-саодати учун атоқли курашчи Никита Сергеевич Хрушчев бошлиқ ленинчи доно Марказий Комитети бизни буюк мақсад сари олиб бормоқда.

Ўртоқлар, марксизм-ленинизм буюк ғояларига чексиз садоқатли, Ватан олдидаги ўз интернационал бурчини шараф билан бажариш иштиёқи билан тўлиб тошган Ўзбекистон партия ташкилоти омма орасида ташкилотчилик ва сиёсий ишлар савиясини янада оширади, республиканинг барча меҳнаткашларини КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорларини муваффақиятли бажаришга, мамлакатимизда коммунизмнинг тантана қилиши учун етти йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашда янги зафарларни қўлга киритишга сафарбар қилади, деб КПСС Марказий Комитетини ишонтиришга ижозат бергайсиз. **(Давомли қарсаклар).**

ҒАЙРАТГА ҒАЙРАТ ҚЎШИБ

Чирчиқдаги Юмолоқ темир-бетон конструкциялари заводининг коллективи шаҳарда кенг кўламда олиб борилаётган қурилишларга етарли миқдорда бинокорлик материаллари етказиб бериш учун астойдил интилиб, меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Етти ойлик ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани муддатидан бир неча кун илгари бажарилди. Шу давр ичида пландан ташқари 1 миллион сўмликдан кўпроқ темир-бетон деталлари тайёрланди.

Пешқадам коллектив етти йилликнинг иккинчи йили топшириғини 25 декабргача бажариш ҳақида олган мажбуриятини қайта кўриб чиқди. КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларига жавобан, 1960 йил планини муддатидан бир ой илгари адо этиш юзасидан янги оширилган мажбурият олинди. Ишчилар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун шу кунларда ғайратга ғайрат қўшиб ишламоқдалар. Ҳар куни нормадан ташқари жуда кўп миқдорда темир-бетон деталлари тайёрланмоқда.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

ҲАР ТУП ҒЎЗАНИ МЕҲР БИЛАН ПАРВАРИШ ҚИЛИБ, ҲОСИЛГА-ҲОСИЛ ҚЎШАЙЛИК!

500 минг тонна учун!

МИРИШКОР ЭКАНСИЗ

Киши ўз меҳнатининг самарали натижа бераётганлигини кўзи билан кўриб турса ишга бўлган шавқ — завқи орта беради. Йўлдош ота Туёқов ҳам топшириқни ҳамма вақт қойил қилиб қўйиб, сўнг айшини суриб юрадиган кишилардан ҳисобланади. У бир қараштдаёқ қайси картага сув қўйиш лозим, қайси карта ҳали сув талаб эмаслигини билиб олади. Мана у, эгат оралаб сувнинг оқишини кузатиб юрибди. Ота ўз ишидан мамнун. Кеча мириқиб сув ичкан карталардаги ғўзаларнинг кўсаклари ёнғоқдек бўлиб, семириб кетибди, ўтган кунги шоналар гулга айланибди, кечаги гул тугунча бўлибди.

Шу пайт карта четидаги йўл ёқалаб келаётган бригадир Тўрабек Чунонов Йўлдош отани кўрди шекилли, у томонга кела бошлади.

— Роса маромига етказиб сув тарабсиз отахон, — деди Тўрабек, — бугун бу карта ҳам қўлдан чиқадими?

— Жуда мақтаб юбордингизку ўғлим, — деди ота, — Шундай яхши гаплардан кейин албатта қўлдан чиқарамиз-да, — ҳазиллашди у, — ҳали қош қорайгунча анча вақт бор, ўзингиз ҳам чамалаб кўринг, кечгача қолган ерга албатта сув тараб бўламиз.

Тўрабекнинг кўнгли тоғдек кўтарилди. У культивация ўтказилаётган томонга йўл олди. Ҳозир ғўзаларнинг бўйи анча ўсиб қолган, кўсаклар кундан кунга кўпайиб бормоқда. Ҳар туп ғўзани кўз қорачўғидай асраб парвариш қилинмаса кузда торазидан урдириб қўямиз. Бу хаёллар жонкуяр бригадирга ҳечбир тиним бермас, шунинг учун ҳам у далада иш қизиб кетган вақтлари, лёв юриб, кимнинг нима иш қилаётганлигини, топшириқнинг қандай бажарилаётганлигини бир бор текшириб келгач сўнгра ўзи ҳам рулга ўтириб культивация қилишга киришади.

Бригадир отанинг олдидан қўзғалиб, тўғри культивация қилаётган картага йўл олди. Моҳир механизатор Қаршибой Бобомуродов, Собир Ҳаитовларнинг ишидан қийиқ қидириб ўтирмаса ҳам бўлади. Мана улар кеча белгилаб қўйилган карталарни узунасига ва кўндалангига тўртинчи марта ишловдан чиқаришди. Культивациянинг чуқурлиги, қаторларнинг юмшатиш кенглиги кўнгилдагидек. Лекин ҳар ҳолда баъзибир гапларни эслатиб қўйиш фойдадан холи эмас...

Оржоникидзе районидаги Киров номли колхознинг пахтакорлари бу йил 820 гектар ерда пахта етиштирмоқдалар. Ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил топшириш мажбурияти олинган. Тажрибали механизатор Тўрабек Чунонов раҳбарлик қилаётган трактор-далачилик бригадаси эса 45 центнер учун курашмоқда.

Бригада аъзолари пахта етиштириш соҳасидаги ишларни комплекс механизациялаштиришга аҳд қилганлар. Шу мақсадда асосий майдонга квадрат-уялаб чигит экилди.

Чигит ердан униб чиқа бошлаганданоқ ғўза машина теримига боп қилиб парвариш қилинмоқда. Бригада механизатори Собир Ҳаитов 150 тонна пахтани машинада теришга сўз берган. Тўрабекнинг ўзи эса ХВС — 1,2 машинасида 250 тонна пахта теришга аҳд қилган.

— Сўз бергандан кейин уни бажармаслик уят бўлади, — дейди Тўрабек, — шунинг учун ҳам бу ишга тайёргарликни аллақачоноқ бошлаб юборганмиз. Машина терими учун ажратилган майдонларимизни бир айланинг, гиёҳ тополмайсиз. Ғўза туплари бир текис. Ҳозиргача ғўзаларимизни кўндалангига тўрт марта, узунасига беш марта культивациядан чиқардик. Учинчи марта сув қўйилмоқда. Йўлдош ота сингари тажрибали сувчиларимиз билан бир қаторда Ниёз Алиев, Саъди Мирзаев каби ёш пахтакорлар ҳам ғўзани қондириб суғоришга катта ҳисса қўшмоқдалар. Ҳозир чамалаб чиқишимизга қараганда ҳар туп ғўзамизда ўртача 4 — 5 тадан кўсак бор. 10 августгача буларнинг сонини 10 — 12 тага етказмоқчимиз. Бунинг учун қандай тадбирларни амалга оширмоқчи бўлганлигимизни ҳам айтиб берақолай: 5 августгача чеканкани тамомлаймиз, — сўзида давом этди у. Август ойи ичида барча майдондаги ғўзаларимизни бир йўла маҳаллий ўғит билан озиқлантириб, икки марта культивациядан чиқарамиз. Агар шу тадбирларни амалга оширсак, марра бизники бўлади.

Бригадирнинг сўзларига ишонса бўлади. Чунки яшил квадратлардаги бўлиқ кўсаклар, гул ва шоналар мўл ҳосилдан нишонадир. Бу ердаги каттадан-кичикнинг эътибори ана шу ҳосил нишонларини сира нобуд қилмай тўла сақлаб қолишга қаратилган. Шунинг учун ҳам бу бригада далаларини айланган киши колхозчилар ғайратига тан беради. Бригаданинг қайси бир аъзоси билан суҳбатлашмасин, миришкор экансизлар, ҳосилингиз албатта мўл, юзингиз ёруғ бўлади, дейди.

Н. РИХСИЕВ, Х. ТУХТАБОЕВ.

Оржоникидзе районидаги Киров номли колхоз аъзолари ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил топшириш учун курашмоқдалар. Суратда: колхоз раиси Нуриддин Ғиёсов ва 2-бригада аъзоси Йўлдош Эшонқулов ўртоқлар ғўза тупларидаги кўсакларни санаб кўрмоқдалар. Ўнгда культивация пайти.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

Фермалардан дараклар

БЎСТОНЛИҚ. Фрунзе номли колхоз чорвадорлари бу йил мамлакатга 240 тонна сут, 40 тонна жун, 300 тонна гўшт, 100000 дона тухум сотиш мажбуриятини олганлар. Бу мажбуриятни бажариш йўлида дастлабки ютуқлар қўлга киритилди. Ҳозиргача колхоз давлатга 137 тонна гўшт, 131 тонна сут 47072 дона тухум топширди.

Колхоз чорвадорлари ем-хашак базасини мустаҳкамлашга ҳам алоҳида аҳамият бермоқдалар. Бу йилги баҳор табиий пичанларни сероб бўлишига имконият берди. Шу кунга қадар 1220 гектар ердаги пичан ўрилиб, 1725 тонна пичан тайёрланди.

О. Усипбоев, Т. Елгелдиев.

ЧИНОЗ. Тошканбой Олтоев Киров номли колхознинг моҳир чўпони. У, бу йил ҳар юз бош қўйдан 131 бошдан қўзи олиб, планини 142 процентга етказиб бажарди.

Тошканбой пичан тайёрлаш ишида ҳам актив қатнашмоқда. У ўз қўраларидаги қўйлар учун ҳозиргача 300 тонна пичан тайёрлади.

И. Ўринбоев.

ЯНГИЙЎЛ. Лилия Рамазонова Хрушчев номли колхознинг ёш ва ғайратли сут соғувчиси. У Зухра Комилова ташаббусига қўшилиб, ўз устига оширилган мажбурият олди. Лилия мажбуриятини бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилмоқда. Ҳозиргача ўз боқимидаги соғин сигирлардан 26 минг 650 литр сут соғиб олди.

Б. Мирзааҳмедов.

Область районларида чеканка қилиш бўйича 1960 йил 28 июлгача бўлган МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Бир кунда	Ҳаммаси	Районларнинг номи	Бир кунда	Ҳаммаси
Юқори Чирчиқ	17,0	42,5	Бўка	2,7	14,4
Пискент	3,3	32,1	Янгиер шаҳри	3,7	13,0
Ўрта Чирчиқ	7,1	30,0	Бекобод	3,7	8,7
Сирдарё	5,6	22,4	Чиноз	1,7	6,2
Оққўрғон	6,3	22,1	Янгийўл	2,7	5,1
Гулистон	6,9	20,3	Оржоникидзе	1,0	2,7
Қуйи Чирчиқ	6,1	19,3	Область бўйича:	4,9	18,2

Область районларида силос бостиришнинг бориши тўғрисида 1960 йил 28 июлгача бўлган МАЪЛУМОТ

(Берилган топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Планнинг бажарилиши	Районларнинг номи	Планнинг бажарилиши
Қуйи Чирчиқ	23,7	Юқори Чирчиқ	2,7
Янгиер шаҳри	11,5	Янгийўл	2,1
Оққўрғон	10,6	Сирдарё	1,8
Чиноз	6,7	Пискент	1,2
Ўрта Чирчиқ	6,5	Бўстонлиқ	0,9
Оҳангарон	5,6	Оржоникидзе	0,5
Бўка	5,2	Олмалиқ шаҳри	—
Бекобод	5,0	Калинин	—
Гулистон	3,2	Область бўйича	5,5

БУ ҚИЗЛАР МАШИНАДА ПАХТА ТЕРИШАДИ

Республикамиз пахтакорлари бу йил 500 минг тонна пахтани машина билан териш мажбуриятини олганлар. Бунга бизнинг мактаб коллективи ҳам ўз ҳиссасини қўшмоқда.

Ҳозир мактабимизда турсунойчи хотин-қизлардан 65 киши олти ойдан бери ўқияпти. Улар орасида Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхоздан келган, ўтган йили мавсумда 33 тонна пахта терган Назира Йўлдошева сингари меҳнатсевар қизлар бор. Улар ўқишда ҳам кўпчиликка намуна бўлаётирлар. Масалан, янгийўллик Озода Маматова, ўртачирчиқлик Умри Ҳасанова, Тамара Султонова, чинозлик Хосият Усмонова каби хотин-қизлар Назира Йўлдошева сингари яхши ўқиб, техникани пухта эгалламоқдалар. Пахтани қўлда теришдан машинада теришга ўтиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

6 ойлик курсда ўқиётган бу хотин-қизлар фақат машинада пахта теришнигина эмас, шу билан бирга теримдан кейинги ишлар — ғўзапоя юлиш, ер ҳайдаш, чигит экиш, культивация қилиш каби ишларни ҳам моҳирлик билан бажара оладиган бўлиб етишмоқдалар.

Хотин-қиз механизатор кадрлар тайёрлашда ўқитувчиларимиз инженер-механиклардан И. Ивасенко, П. Ким, Т. Эрмеков ўртоқлар қунт билан назарий ва амалий машғулот олиб бормоқдалар.

Турсунойчиларимиз яқинда давлат имтиҳонидан ўтиб, ўз колхозларига жўнаб кетадилар.

Шуни айтиш керакки, хотин-қиз механизатор кадрлар тайёрлаш ишига, пахта териш машиналарида ишловчи механик-ҳайдовчиларни қайта тайёрлаш ишига айрим район, колхоз ва совхоз раҳбарлари ҳанузгача жиддий эътибор бермай келаётирлар. Шу йил февраль, март ойларида механизаторларни қайта тайёрлаш учун «Оққўрғон» совхози 75 киши ўрнига 23 киши юборди, холос. «Мирзачўл» совхозининг директори ўртоқ Бегимқулов хотин-қизлардан механик-ҳайдовчилар тайёрлаш курсига 3 киши ўрнига бир киши ҳам юбормади. Гулистон районидаги Киров номли, «Социализм», «Гулистон» совхозларидан ҳам ўқишга ҳеч ким келмади.

Областдаги баъзи ташкилотлар ҳам механик-ҳайдовчилар тайёрлаш ишига расмиятчилик билан қарайдилар. Масалан, яқинда биз область қишлоқ хўжалик бўлимидан бир хат олдик. Унда ХВС машинасида ишлаш учун 107 кишини ўқитиш кўрсатилган. Шундан 26 киши 15 июндан ўқий бошлаши лозим экан. Ваҳоланки бу кўрсатма ўқиш бошлангач 4 кун ўтгандан кейингина юборилди.

Бизнинг мактабда назариядан кўра амалий машғулот кўпроқ ўтилади. Жумладан, механик-ҳайдовчилар пахта теришдан олдин ғўза қатор ораларида юришни ўрганишлари керак. Бироқ мактабимизда ДТ — 24 маркали трактор йўқлиги учун бундай муҳим машғулотни ўтказа олмадик. Келгусида мана шундай камчиликлар тугатилиши лозим. Партия ва ҳукуматимиз машина билан пахта теришга жуда катта эътибор бериб турган айни пайтда ишимиздаги бу хилдаги камчиликлар тезроқ тугатилиши зарур.

А. МАКАРИМОВ,
Вревскийдаги қишлоқ хўжалик механизаторлар тайёрлаш мактабининг директори.

ДАЛА ШИЙПОНИДА

Туш пайти яқинлашгач ҳамма шийпон томон оқди. Шийпон деганда ғир-ғир шабада эсиб турадиган, дарахтлар қуюқ соя ташлаб турган, катта ҳовуздан таралаётган муздай ҳаво кишига ҳузур бағишлайдиган оромбахш жой кўз олдимизга келади. Асат қуёшининг олов сели остида ям-яшил пахтазорда тер тўкиб меҳнат қилганидан кейин бундай ерда дам олиш қандай гаштли!

Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг Мўйдинжон Эрматов бошлиқ бригадаси дала шийпони худди шундай роҳатбахш жойга айлантирилган. Бригада аъзолари бу ерда овқатланадилар, қониб кўк чой ичадилар, радиодан ёқимли музика ва қўшиқларни ҳузур қилиб тинглаб, ҳордиқ чиқарадилар. Ғўзаларни парвариш қилишнинг хусусиятлари ва бошқа тадбирлари ҳақида қизғин мулоҳаза юритадилар.

Бугун колхоз раисининг ўринбосари, агроном Абдуқодир Қозоқбоевнинг бу ерга келиши суҳбатнинг янада мароқли ўтишига сабаб бўлди. Ўртоқ Қозоқбоев коммунистик меҳнат бригадаси деган шарафли номни олиш учун курашаётган бу бригадага тез-тез келиб туради.

Ҳозир бригадага бириктилган 173 гектар пахта майдонида биронта бегона ўт кўринмайди. Етарли озиқлантириб, қатор оралари сифатли юмшатилаётган ва саратон сувига қондирилаётган ғўзалар барқ уриб ўсмоқда, шонаси гулга, гуллари тўқ кўсакларга айланмоқда.

— Куннинг қаттиқ қизиши, — дейди бригаданинг миришкор сувчиси Қосимбой Холбоев, — деҳқон, ҳаракатингни қил дегани, қуёшдан ҳозир нур эмас, дур тўкилмоқда. Агар ғўзани ўз вақтида қондириб суғорсанг, кўзлаган мақсадингга эришасан. Ҳозир сув ғўзанинг бўйига бўй, ҳосилига ҳосил қўшади.

Колхоз правлениеси ва бошланғич партия ташкилоти ғўзаларни июль ойида тез ва сифатли суғориш тадбирларини белгилаб чиқди. Бу тадбирга кўра суғориладиган эгат узунлиги 80 — 100 метрдан ошмаслиги ва бир картага таралган сув узоғи билан бир суткада иккинчи картага олиниши керак. Бунинг учун эгатлардан оқова сув чиқармасдан, сувни эгат охирига етиши билан тўхтатиш зарур. Фақат шу йўл билангина ғўзаларни сувга қондириш мумкин.

Ғўзаларни суғоришдаги бу тадбирнинг ҳозир бригада даласида муваффақиятли амалга оширилаётгани ҳаммани қувонтиради.

Аммо Қозоқбоевнинг бугун бу ерга келишидан мақсади бошқа эди. У қулай фурсат келиши биланоқ суҳбатни ўз мақсади томон бурди.

— Колхозимиз катта, — дейди у, — ҳамма бригадаларда ҳам ғўзалар сизнинг бригадангиздагидек яхши ва кўнгилдагидек ўсаяпти, деб бўлмайди. Масалан, қўшни бригадада универсаллар суғорилган майдонларни ўз вақтида культивация қилиб улгурмаяпти. Мен кўриб келдим. 15 гектар ердаги майдонни шу бугуноқ, тушдан кейин культивация қилинмаса, эртагача эгатлар ораси қотиб кетади.

Қозоқбоев яна гапирмоқчи бўлиб пиёладаги муздай кўк чойдан ҳўплаётганида бригада бошлиги Мўйдинжон ака ўрнидан турди.

— Модомики, биз коммунистик меҳнат бригадаси номини олиш учун курашаётган эканмиз, — деди у, — бу соҳада ҳам бошқаларга намуна бўлишимиз керак. Социалистик мусобақанинг шарти ҳам: «Илғорларга тенглаш, қолоқларга ёрдамлаш» дейди.

Ҳозир бригада аъзолари қўшни бригадаларга ёрдамлашиш билан биргаликда ўз бригадаларига бириктилган 173 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан аввалги мажбуриятлари 35 центнер ўрнига 40 центнердан ҳосил етиштириш, коммунистик меҳнат бригадаси деган шарафли номга сазовор бўлиш учун куч ва ғайратларини сира аямай меҳнат қилмоқдалар.

Колхоз бўйича бу йил 2400 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 27 центнердан, ёки ўтган йилга қараганда гектаридан олинадиган ҳосилни 6 центнерданга ошириш, 1500 гектар ердаги ҳосилни машина билан териб олишга аҳд қилинган. Бу ишларни бажаришда ўртоқ Мўйдинжон Эрматов бригадаси аъзоларининг ҳам улуши катта!

Б. ШОНАЗАРОВ.

Н. С. ХРУШЧЕВнинг Франция президентига мактуби

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев 23 июлда қуролсизланиш масаласи юзасидан Франция президенти Шарль де Голлга мактуб юборди.

Н. С. Хрушчевнинг мактубида, жумладан, қуйидагилар таъкидланади: Мен шу йил март—апрель ойларида Францияга қилган сафаримдан буён замонамизнинг қуролсизланиш каби муҳим масаласи юзасидан Франция ҳукуматининг тутган позицияларида катта ўзгариш рўй берди. Франция президентининг 11 июнь ва 30 июнь мактубларида ядро қуролини элтиб қўювчи восигалар масаласида асосий эътибор улар устидан контроль ўрнатишга қаратилган, ана шу воситаларни тугатиш масаласи эса бир чеккага суриб қўйилган.

Чинакам қуролсизланишга эришишни ўз олдимизга мақсад қилиб қўймоқ учун, деб ёзади Н. С. Хрушчев, ядро қуролини элтиб қўювчи воситалар тўғрисидаги масалани фақат бир йўл билан, яъни уларни тугатиш йўли билангина ҳал этиш мумкин.

Н. С. Хрушчев қуролсизланиш тўғрисидаги совет таклифларида музокаралардаги партнерларнинг ва, аввало, француз томонининг баъзи фикрлари ҳам эътиборга олинганлигини эслатиб ўтади.

Мактубда Франциянинг қуролсизланиш бўйича ўнлар комитетидаги вакили ўзининг асосий эътиборини СССР билан Франциянинг позициялари бир-бирига мос келадиган қоидаларни конструктив аниқлашга эмас, балки ана шу позицияларда ихтилофларни қидириб топишга қаратганлигидан таажжубланганлик изҳор қилинади. Шу билан Франция вакили Америка вакилининг, аниқроқ қилиб айтганда, Пентагон вакилининг ўнлар комитети эътиборини қуролсизланиш соҳасида ўзаро мақбул қарорларни қидириб топишдан иборат ўз вазифасидан четга тортишга қаратилган йўлини амалда қўллаб-қувватлади.

Мактубда айтиладики, Ғарб давлатларининг ўнлар комитетидаги вакилларининг сўзлари қуруқ гаплардан иборат бўлиб қолди, ўнлар комитетининг ўзидан эса, Ғарб давлатлари зўр бериб қуролланишни ниқоблаш учун парда сифатида фойдалана бошладилар. Маълумки, Совет Иттифоқи бунга тоқат қилолмас эди ва иш манфаатларини кўзлаб, қуролсизланиш масаласини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг сессиясида муҳокама қилишни таклиф этди.

Совет ҳукумати, дейилади мактубда, ёппасига ва батамом қуролсизланиш тўғрисида тезроқ бир битимга келишга бутун воситалар билан эришишга аввалдагидек ҳозирда ҳам қатъий қарор бергандир ва Франция ҳукумати ана шу проблемани ҳал этишга ўзининг конструктив ҳиссасини қўшади, деб умид билдиради. (ТАСС).

АҚШ ҲУКУМАТИГА СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ НОТАСИ

СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семёнов 25 июлда АҚШнинг Москвадаги мувақкат ишлар вакили Э. Л. Фриирс жанобларини қабул қилди ва унга қуролсизланиш масаласи юзасидан Совет ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига юбораднган нотасини топширди.

Нотада эслатиб ўтилишича, Қўшма Штатлар ва Ғарбдаги бошқа давлатлар қуролсизланишнинг конкрет программасини ишлаб чиқишдан очиқдан-очиқ воз кечганликлари ва улар қуролсизланишни амалга оширмаган ҳолда контроль юзасидан айрим тадбирлардан ташқари бирор тадбир тўғрисида музокаралар олиб боришни истамаётганликлари сабабли Совет Иттифоқи қуролсизланиш бўйича ўн давлат комитетининг самарасиз мунозараларида бундан буён қатнашиш мумкин эмас, деб ҳисоблайди.

Совет ҳукумати, дейилади нотада, АҚШ ҳукуматининг ўнлар комитетидаги музокаралар барбод бўлганлиги учун жавобгарликни ўз зиммасидан Совет Иттифоқи зиммасига ағдариш йўлидаги уринишларини қатъиян рад этади.

Совет Иттифоқи Ғарб давлатларининг истакларини ҳисобга олиб, ўз таклифларини киритгандан кейин Комитетда бўлиб ўтган муҳокамалар шуни кўрсатдики, Қўшма Штатлар ва Ғарбдаги бошқа давлатлар қуролсизланишни амалга оширмаган ҳолда контроль ўрнатишга қаратилган ва қуролсизланиш идеясига зарар етказиб ҳамда бу идеяга хилоф суратда ўзи учун ва ўзининг ҳарбий блоклари учун бир томонлама ҳарбий устунликни қўлга киритишга қаратилган ўз позициясидан бир қадам ҳам орқага чекинмадилар.

Совет ҳукумати шундай фактга ҳам эътибор бермай қололмайдики, АҚШ ҳукумати ўнлар комитетида қуролсизланиш юзасидан музокараларни ҳа деб кечиктира беришни кўзда тутган тактикани ўтказиш билан бирга, Америка Қўшма Штатларининг ўзида ҳарбий васвасани авж олдириш ва АҚШ бошчилигидаги агрессив блоклар йўли билан ҳарбий тайёргарлик кучайтирилди.

Нотада айтилишича, Американинг «Самарали халқаро контроль остида ёппасига ва батамом қуролсизланиш программаси» деган дабдабали ном билан тақдим этилган «янги» плани аслида Ғарбнинг бир қанча бўяб кўрсатилган ва шошма-шошарлик билан тузилган планидир. 16 мартда ўнлар комитетига тақдим этилган бу план халқларни чалғитиш йўлида галдаги уриниш бўлиб, АҚШ ҳукуматининг зўр бериб қуролланишни, шу жумладан, ядро қуроли билан қуролланишни давом эттириш ҳақидаги установкасини ниқобловчи бир пардадир.

Нотада таъкидлаб ўтилганидек, Совет ҳукумати етилган халқаро масалалар юзасидан ва хусусан, қуролсизланиш каби кечиктириб бўлмайдиган жуда муҳим масалалар юзасидан музокаралар олиб боришнинг доим тарафдори бўлиб келди. Совет ҳукумати аввалдагидек ҳозирда ҳам паритет вакиллик қуролсизланиш масаласини мақбул тарзда қараб чиқишга ёрдам беради, деб ҳисоблайди. Аммо, ўнлар комитетида қуролсизланиш масалаларини муҳокама қилиш тажрибасини эътиборга олганда, бу комитетда аъзо бўлган мамлакатлардан ташқари бошқа баъзи мамлакатларни ҳам музокараларга жалб этиш масаласи вужудга келади.

Совет ҳукумати шу нарсага қаттиқ аминдирки, бутун инсониятнинг тақдири боғлиқ бўлган қуролсизланиш масаласини ҳал этиш лозим ва мумкин. Совет ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг навбатдаги сессиясида қуролсизланиш проблемасининг муҳокама қилиниши бунга ёрдам беради, деб умид қилади.

Нотанинг охирида бундай дейилади: АҚШ ҳукумати ана шу проблемани ҳал этишга нисбатан ўз муносабатини қайта кўриб чиқиб, қуролсизланиш масалалари юзасидан жиддий музокаралар олиб бориш йўлига ўтган тақдирдагина, қуролсизланиш проблемасини амалий ҳал этиш мумкин эканлиги турган гап. (ТАСС).

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИ ЭРОН БИЛАН ДИПЛОМАТИК АЛОҚАЛАРИНИ УЗДИ

ҚОҲИРА, 27 июль. (ТАСС). Кеча президент Гамол Абдил Носир Миср революциясининг 8 йиллиги муносабати билан Искандарияда нутқ сўзлаб, Эрон ҳукуматининг ўз элчисини Исроилга юборишга қарор қилганлиги натижасида, Бирлашган Араб Республикаси билан Эрон ўртасидаги дипломатик муносабатларнинг узилганини эълон қилди.

«БИЗ БУ САЙЛОВЛАРНИ ҚОНУНИЙ ДЕБ ҲИСОБЛАМАЙМИЗ»

НЬЮ-ЙОРК, 27 июль. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Теҳрондан хабар қилишича, собиқ бош министр Муҳаммад Мосаддик тарафдорлари кеча ички ишлар министрлигининг биноси олдида намойиш ўтказиб, Эрондаги бўлажак сайловлар эркин сайловлар бўлмайди, деб айтдилар.

Намойиш қатнашчилари ички ишлар министри Отабекка: «Биз бу сайловларни қонуний деб ҳисобламаймиз», — деб айтганлар.

БОЛИВИЯДА АМЕРИКАГА ҚАРШИ ЧИҚИШЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 27 июль. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг хабар беришича, Боливия пойтахти Ла-Пасда 26 июлда Америка Қўшма Штатларининг элчихонаси жойлашган халқ банки биноси ёнида «Янкилар, уйингизга жўнаб қолинг» ва «Золим империалистларга ўлим» деган плакатлар, шунингдек 26 июль революцион байрамининг етти йиллиги муносабати билан Куба бош министри Фидель Кастрога табрик сўзлари ёзилган плакатлар осиб қўйилган.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Ажойиб санъат

Ҳиндистон халқи чуқур мазмунли, бой ва ўзига хос санъатга эга. Ҳинд куйлари ва қўшиқларини тинглаганда қалбингиз ажиб лирик хисларга тўлади, нозик ва нафис санъат ижрочиларига тасанно ўқийсиз. Тошкент тамошабинлари ҳушчақчақ, сермазмун «Янги Дели» кино комедиясини кўриб, лаззатланиб турганларида Ҳамза номидаги театрнинг ёзлик биносида Ҳиндистон халқ ашула ва рақс ансамблининг гастроль концертлари бошланди. Бу, халқ таъбири билан айтганда, «нур устига алонур» бўлди.

Меҳмонларнинг биринчи концертида тамошахона одамлар билан лиқ тўлди. Бу, ўзбек меҳнаткашларининг ҳинд халқига бўлган дўстлик туйғулари ва халқ санъатига бўлган ҳурматининг ифодасидир.

Саҳна очилади, унинг тўрида СССР, Ҳиндистон ва Ўзбекистон ССР нинг давлат байроқлари дўстлик символи бўлиб, яшнаб турибди. 9 кишидан иборат, аммо бой санъатга эга коллектив саф тортиб саҳнага чиқади. Залда гулдурос қарсаклар тўлқини. Ўзбекистон давлат филармониясининг бир группа артистлари меҳмонларни пойтахт жамоатчилиги номидан қизғин табриклаб, гулдасталар тақдим этадилар.

Классик санъат намойиши — концерт бошланади. Мана талантли раққоса Рошан Ваджифдар саҳнада. У Жанубий ҳинд классик рақсларининг устаси. Рошан бундан олдин ҳам санъат арбоблари делегацияси составида СССРга келиб, Москва ва Ленинградда ўз санъатини намойиш қилган. Ҳамманинг назар-эътибори саҳнада. Раққоса қушдек енгил учиб, ифодали мураккаб ҳаракатлар билан рақс маъносини англатади. У соф инсоний муҳаббат, дўстлик ва инсонпарварлик ғояларини нафис санъат билан тараннум этади.

Шимолий ҳинд классик рақсларини ўзлаштирган Анараха Гуҳанинг чиқишини ҳам тамошабинлар қизғин қарши олишади.

Рақс қўшиқ билан алмашади. Ака-сингил Нирмаленду ва Налита Чоудри, Амирандра Рои, Шаран Рани созандалар жўрлигида «Қайиқчилар қўшиғи»ни ижро этишади. Коллектив ижросидаги бу қўшиқ ҳаммани мафтун қилади. Нирмаленду Чоудри «Рўмол» номли лирик қўшиқни жуда жозибали қилиб айтди.

Мароқли концертнинг ҳамма номерлари ҳам катта муваффақият қозонди. Залда қарсак устига-қарсак бўлиб турди. Меҳмонларнинг гастроль концертларига тамошабинларнинг бунчалар қизиқиши ва ҳурмат билан қараши уларни илҳомлантираётир. Созанда, қўшиқчи ва раққосаларнинг саҳнадаги жўшқинлиги шундан далолат беради. **Суратларда: 1. Талантли музикачилар (чапдан) Лал Чатур ва Мохан Рой. 2. Моҳир раққоса Рошан Ваджифдар.**

И. Глауберзон ва **М. Нуриддинов** фотолари.

Кино, электр қуввати овқатланиш колхоз ҳисобидан

Қуйи Чирчиқ районидаги Димитров номли колхознинг биринчи участкасида ёзги кино-театр очилди. Аммо бу кино-театр одатдагиларга ўхшамайди: кираверишда билет кассаси йўқ, тамошабинлар фильмни бепул кўрадилар. Кўчма кино установканинг хизмат ҳақини қишлоқ хўжалиги артели правлениеси бўлинмас фонддан тўлайди.

Даромад ошган сари аҳолига кўрсатилаётган кўпгина маданий ва маиший хизмат учун тўланадиган ҳақни колхоз ўз устига олаётир. Масалан, колхозчилар ўз эҳтиёжлари учун сарфлаган электр қуввати учун олинадиган ҳақ ҳам бўлинмас фонддан тўланмоқда. Дала шийпонларида колхозчиларга берилаётган иссиқ овқат ҳам шу фонд ҳисобидан, бепул.

Бу колхознинг юқоридаги тажрибасини иқтисод жиҳатдан кучли бўлган бошқа хўжаликларда ҳам қўлланилмоқда. (ЎзТАГ).

107 ёшга кирган она

Пискент районидаги Тельман номли колхоз аъзоси Ҳаво Хабибова 107 ёшга кирди. Унинг уч фарзанди, 13 невараси, 10 чевараси бор. Мўътабар она ҳали тетик. У колхоз боғчасининг мудирига кичкинтойларни тарбиялашда ёрдам бериб келмоқда.

Қ. НОРИНБОЕВ.

Янги кенг экранли кўчма кино установка

Оржоникидзе районидаги «Маданият» колхозининг озода, кенг ва баҳаво очиқ майдони. Бу ерга кечки пайтлари колхозчилар маданий ҳордиқ чиқариш учун йиғилишади. Бугун обод майдон одамлар билан ҳарқачонгидан ҳам гавжум. Колхозчилар бу ерга кенг экранли фильм «Иккинчи баҳор»ни тамоша қилиш учун келишган.

Йиғилганларга область маданият бошқармасининг бошлиғи И. М. Пидаев янги киноустановка ҳақида, фильм режиссёри Л. Файзиев эса фильмнинг суратга олиниши ҳамда мазмуни ҳақида сўзлаб бердилар. Сўнг фильм намойиш қилинади. У ҳаммада яхши таассурот қолдирди.

— Техниканинг садағаси кетсанг арзийди,— дейди Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ғ. Қодиров, — энди кенг экранли фильмни кўриш учун шаҳарга қатнамайдиган бўлибмиз.

Яқинда Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ҳузуридаги ишлаб чиқариш комбинатида кенг экранли кўчма киноустановка яратилди. Киноустановка «Одесса» киноаппарати асосида ишланган бўлиб, экранининг размери 6x2,5 метр, ёритиш даражаси эса 500 люмендан иборатдир. Кўчма киноустановка тузилиши жиҳатидан жуда оддий бўлсада, барча қулайликларга эга, у дала шароитига мослаштирилган. Бу Ўрта Осиёда биринчи кенг экранли киноустановка бўлиб, республикамизнинг узоқ район ва қишлоқларидаги аҳоли ўртасида кенг экранли фильмларни намойиш қилишга мўлжалланган.

Киноустановкани комбинатнинг техника контроли бўлимининг бошлиғи А. С. Драч, кино цехининг бошлиғи инженер Я. Г. Сарочинский, киномастерлардан В. С. Папушин, Б. А. Зайцев, слесарь С. Нурмуҳамедовлардан иборат ижодий коллектив яратган. Шу кунларда комбинат коллективи яна 2 та кенг экранли кўчма киноустановкани монтаж қилиш устида ишламоқда. Тез кунда республикамизнинг кўпчилик қишлоқларида бу киноустановка орқали кенг экранли фильмлар мунтазам намойиш қилинадиган бўлади.

М. МИРЗАМУҲАМЕДОВА.

Телевизор экранида

29 ИЮЛДА

19.00. «Истиқбол эгалари» телевизион журнали.

19.40. Халқаро масалалар юзасидан ўзбек тилида эшиттириш.

20.00. Максим Горький номли рус драма театрининг «Табассумга бир миллион» спектакли олиб кўрсатилади.

Танаффус вақтларида сўнгги ахборот.

БУГУН ОБ-ҲАВО ҚАНДАЙ БЎЛАДИ

Бугун кундузи Тошкент областида ва Тошкент шаҳрида ҳавонинг очиқ бўлиши кутилади. Кучсиз шамол эсиб туради. 29—34 даража иссиқ бўлади.

Тошкентнинг томоша залларида

Сўнгги кун, биринчи кун — «МИР», кишки НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «УДАРНИК» (кеч 9-15 минут ва 11 да), ёзги НАВОИЙ номли (кеч 9-10 ва 10-50 минутда).

Музикали воқеа — қишки «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12, кеч 6-15 минут ва 10 да), ёзги «ВАТАН» (кеч 9-10 ва 10-50 минутда), ПУШКИН номли (кеч 9 да).

Янги Деҳли (1-серия) — «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 9-15 минут ва 11 да).

Орзу рўёбга чиқди — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 2, 4 ва кеч 8 да), «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 9 да), СТЕПАН РАЗИН номли (кеч 10-50 минутда).

Бечора севимли онам — қишки НАВОИЙ номли (кеч соат 10-20 минутда).

Катта кўк йўл — «ИСКРА» (кеч соат 11 да), ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 10-50 минутда).

Тоҳир ва Зуҳра — «ОКТЯБРЬ» (кеч соат 9-10 ва 10-50 минутда).

Юртдан узоқда — «ПОБЕДА» (кеч соат 9-15 минут ва 11 да), КАФАНОВ номли (кеч 9 да).

Хотин кишининг севгиси — СТЕПАН РАЗИН номли (кеч соат 9 да).

Рапсодия — КАФАНОВ номли (кеч соат 11 да).

Довул — ПУШКИН номли (кеч соат 10-45 минутда).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

29, 30, 31 июлда

Ҳиндистон халқ рақс ва музика ансамблининг

концертлари

Ансамбль раҳбари — **Р. Важифдар.**

Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРНИНГ ЁЗГИ БИНОСИДА

30, 31 июлда

Ўзбек ашула, рақс ва музика

кечалари

Ўзбекистон ССР халқ артистлари **Шаҳодат Раҳимова, Карим Зокиров,** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Коммуна Исмоилова, Кундуз Миркаримова, Эргаш Шукруллаев, Карим Алиев,** Жаҳон ёшлар фестивали лауреати **Фозил Харротов,** филармония солистлари **Раҳима Ҳакимова, Фотима Носирова, Зиёдулла Ҳамдамов, Ғафур Иноғомов, Раббим Ҳамдамов**лар қатнашади.

Концерт кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ФИЗКУЛЬТУРА ИНСТИТУТИ ҲУЗУРИДАГИ ТРЕНЕРЛАР

кечки мактабига

АРИЗА ҚАБУЛ ҚИЛИШ

давом этмоқда

Бу мактаб енгил атлётика, гимнастика, сузиш, баскетбол, эркин кураш, оғир атлётика, қиличбозлик, велосипед спорти, теннис тренерларини тайёрлайди.

3-спорт разряди ва умумий ўрта маълумоти ёки ҳар қандай олий маълумоти бўлган кишилар қабул қилинади.

Ўқиш муддати 2 йил.

Дарслар ҳафтада 4 марта кечқурун бўлади.

Мактабни тамомлаганлар физкультура техникумини тамомлаганлар қаторида диплом оладилар.

Институтнинг адреси: Тошкент шаҳар, Охунбобоев кўчаси, 6-уй.

Тошкент шаҳридаги

1-АВТОБУС ПАРКИ

Тошкент шаҳри доирасида яшовчилардан

I, II КЛАСС МАШИНА ҲАЙДОВЧИЛАР, КОНДУКТОРЛАР, АВТОСЛЕСАРЛАР

қабул қилади

Луначарский шоссе, 50-уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин. Телефон — 27-307.

Фирдавси кўча, 43-уйда турувчи **Мирсаъди Мирқодировнинг** Лабзак кўча, Қошиқчи проезд, 43-уйда турувчи Муаззам Носировадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

Нахимов кўчаси, 23-уйда турувчи **Обид Жўраевнинг** Ҳамза кўчаси, 14-тупик, 78-уйда турувчи Турсун Саидовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Фрунзе район халқ судида кўрилади.

САРГУЗАШТ

Саид АҲМАД.

(БИР КУННИНГ ҲИКОЯСИ)

<>

Қора тепа гузари дам олиш кунлари жуда гавжум бўлади. Шаҳардан чиқадиган ошхўрлар сўриларни тўлдириб гурунглашишади. Қатор ўчоқлардан буралиб-буралиб тутун кўтарилади. Газетхонлик, шахматбозлик авжига чиқади. Тангадек офтоб тушмайдиган сўриларда аския, ялла.

Бугун ҳавонинг иссиқлигиданми, район марказидаги клубда слёт бўлаётганиданми ҳарқалай самоварда одам жуда кўп эди. Дарахт барглари қилт этмайди. Ҳаво дим. Тол шохларидаги чумчуқлар бесарамжон чирқиллашади. Одамлардан тер қуяди. Улфатларим ҳар ошамга иккитадан гўшт қўшиб уришга уста бўлишса ҳам бирортаси на сабзи тўғрашни, на ёғ доғ қилишни билади. Ош қилиш яна менинг гарданимга тушди. Шу иссиқда ўчоқнинг ёнига бориш бу гал жуда ҳам малол келган эди. Шерикларим бўлса давра қуриб шахматга тикилганича қимир этмай ўтиришипти.

Бирдан момақалдироқ гумбурлаб шатр-шутр ёмғир қуйиб юборди-ку, ҳамманинг тўс-тўполани чиқди. Шамол тол бутоқларига илинган жужун қўйлакларни учириб кетди. Сават шляпаларни ғилдиратиб ариққа отди. Чойхўрлар ўзларини дуч келган панага олишди. Сада тагига, сартарошхонага одам сиғмай кетди. Қозондаги қизиб турган ёғ ёмғир томчиларидан чарс-чурс қилиб шошириб юборди. Эрталабдан бери кишининг баҳрини очадиган каттаариқдаги кўмкўк сув лойқаланди. Унинг бетида чала пишган олмалар, хас-хуслар оқиб келабошлади.

Шамол ҳар хуруж қилганда ёмғирнинг йўғон-йўғон иплари ёнламасига келиб қайроғоч тагига яширинган кишиларни шалоббо қиларди. Куни билан яшнаб турган қип-қизил гулларнинг нозик япроқларини атрофга тўзғитиб лойқа сувга қориштирарди. Кўча четидаги столбадан ҳар томонга ўргумчак тўридек тортилган электр симлардан чарсиллаб олов чиқиб кетди. Теварак-атрофда дарахт кўплигидан шамолнинг гувиллагани жуда хунук эшитиларди. Ҳалқоп сувларни икки томонга сачратиб «тез ёрдам» машинаси ваҳимали сигнал бериб ўтиб кетди.

Одамлар бир-бирларига қараб олишди. Нима гап? Бирон фалокат бўлмадимикан? Дўпписини даструмолига ўраб кийган киши тиззасидан лой кечиб қайрағоч тагидагиларнинг ёнига суқулди. Унинг кийим боши шалаббо бўлиб кетган, бўялган духобадан тепчилган дўпписидан чаккаларига яшилранг томиб юз-кўзини беқасамга айлантириб юборган эди. У кўйлагини ечиб сиқар экан; бўз сойга сел келяпти, деди. Кўприкларнинг тилка-пораси чиқиб кетди.

У гапини туғатмаган ҳам эдики, бирдан шамол тўхтаб ёмғирнинг шашти қайтди. Ҳамма осмонга қаради. Бугун футболга борадиганларнинг чеҳрасига қон югургандек бўлди. Булут чети чириган сутдек аста-секин оқариб дам ўтмай ханжар дамидек ялтирарди. Офтоб юз кўрсатди. Дала осмонида камалак пайдо бўлди. Ипак толаларидек майин нурли ишком қишлоқ устида анча вақтгача ўчмай турди. Энди япроқлардан томаётган тиниқ-беғубор томчилар ялтираб кўзни қамаштирарди. Самоварчи сўриларга яна шолча ёзабошлади. Ўз постимга — ўчоқ бошига кетдим. Ёғ совуб қолган, ўтинлар ҳўл эди . Кўзларим ачишиб зўрға ўт олдирдим. Қаддимни ростлаб ўрнимдан турганимда орқамда безовталаниб турган қўлтиқтаёқли кишини кўрдим. Унинг кўзлари бесарамжон, худди бировдан мадад сўраётгандек жовдирарди. У ийманиб менга юзланди.

— Ука, ичларингда дўхтур борми?

Шерикларимнинг орасида бунақа ҳунарли одам йўқ эди. Бири артельнинг бюзгалтер цехида бичиқчи, бири зоопаркда жонворларнинг ошпази (шунинг учун ҳам уни қозоннинг ёнига йўлатмасдик), яна бири номи артист бўлса ҳам ҳалигача биронта роль ўйнамай ўн олти йилдан бери саҳнада массовкада чиқиб юрарди. Улфатлар уни «Республикада хизмат кўрсатмаган артист» деб аташарди. Бу нотанишнинг безовталанишидан ташвишланиб сўрадим:

— Нима гап, тинчликми?

— Ука янгангизни туғруқхонага олиб келаётган эдик, кўприкни сел ювиб кетибди, «тез ёрдам» ўтолмай ҳайрон бўлиб турибмиз. Бечора жуда қийналяпти. Яна ёғ доғ бўлмай қолди. Шерикларимдан бирини олиб кўприк томонга югурдим. Қўлтиқ таёқли нотаниш киши орқада қолиб кетди. Тош йўлдан ўқдек учиб кўприкка яқинлашганимизда боя ёмғур қуяётганида ўтиб кетган «Тез ёрдам» кўринди. Машина олдида одам кўринмасди. Яқин бордик. Оқ халат кийган санитар кампир бемор билан овора эди. Шофер йўл излаб анҳор ёқалаб пастга қараб кетган экан.

Шеригим уруш йиллари қор совуқларида Днепрни кечканлардан эди. У ўйлаб-нетиб ўтирмасдан кўйлак шимларини еча бошлади. Мен ҳам этигимни ечиб сувнинг чуқурлигини ўлчагани қирғоққа тушдим. Унча чуқур эмас экан. Кампир беморни опичлаб ўтқазишга унамади. Охири носилкага ётқизиб икки кишилашиб елкага олдик.

Аввалига белга уриб турган сув ўртага келганимизда нақ иягимизга етди. Носилкани бошдан юқорига кўтариб олдик. Бўйнимни қайириб орқага қараганимда қўлтиқ таёқли киши қимир этмай бизга қараб турарди. Жуда эҳтиётлик билан сувнинг нариги бетига ҳам ўтиб олдик. «Тез ёрдам» орқада қолган. Беморни шу аҳволда шаҳарга етказиб бўлмайди.

Туғруқхонага энг камида тўрт ярим километрча йўл бор. Нима қилиш керак? Йўлда унинг кўзи ёриб қолса нима бўлади? Санитар кампир, қўл силтаб кетаверинглар, деган ишора қиларди. Бемор инграйди. Лаблари кўкариб, кўзлари катта-катта очилганича атрофга жовдираб қарайди. Толиқимизга ҳаворанг «Волга» келиб қолди. Соч қўйган, саксовулдек ориқ шофернинг ёнида ўтирган лабларини редискадек қилиб бўяб олган совуққина бир жувон қора кўзойнак остидан бизга сигир қараш қилди. Шеригим шофернинг ёнига борди.

— Оғайни, йўл бузуқ, ўтолмайсизлар, барибир орқага қайтишга тўғри келади Савоб учун шу беморни туғруқхонага ташлаб ўтсангиз.

Лаби қизил жувон қошларини кериб жавоб берди.

— Бу хусусий машина. Унақа эркалигингизни «Скорий помощ»га қилинг, ҳайда! — У шоферга шундай деб буйруқ бердида эшикни қарсиллатиб ёпиб олди. Уларнинг машинаси ҳали бурилмай туриб инкубаторнинг жўжа ортган машинаси келиб қолди. Шофер кўсагина чол гапимизни эшитиб дарров рози бўлди. Ўзи беморни кўтаришиб машинага ётқизишди. Жўжалар чийиллашиб турган кузовга тўрт оёқли насилкани яхшилаб қўндирганимиздан кейин машина аста тебраниб йўлга тушди. То кўздан йўқолгунча қараб турдик-да, кейин яна анҳор кечиб нариги қирғоққа ўтдик.

Бемор аёлнинг эри миннатдорчилигини айтиб тугатолмас эди. У биз билан хайрлашиб Оқ булоқ томондан айланиб ўтиш учун колхознинг ўриклорига кириб кетди. То чойхонага етиб келгунимизга қадар бир-биримиз билан гаплашолмадик. Ҳамроҳим дўнғиллаб бояги лабини бўяган хотинни сўкиб келарди.

— Вой посонингдан ўргилае, вой виждонинг ситилиб кетгуре, ўлиб қоласанми, йўлдан ташлаб ўтсанг, шунақаларни закон кўтарса-ю башарасига қора суртсанг.

Ошни қолган жойидан самоварчи пишириб берипди. Биз борганда энди дамлаб туришган экан. Шу куни самоварда алла паллагача қолиб кетдик. Кеч соат ўнларга яқин машиналар ўта бошлади. Демак кўприк тузалган. Йўлга тушдик. Шаҳардан чиққан автобусдан биринчи бўлиб бояги қўлтиқ таёқли киши тушди. У бизни кўриши билан кумуш тишларини ялтиратиб илжайди.

— Ҳа, ошна. Ўғилми, ҳолва? — дедим беихтиёр.

У оғзининг таноби қочиб баттарроқ илжайди.

— Ҳар иккови ҳам. Эгизак, эгизак.

Шеригим унга ҳазил қилди.

— Кўтарганимизда келин ойим мўлжалдан кўра оғирроқ эдилар-а! Шерикларимиз нима гап эканлигидан бехабар ҳайрон эдилар. Ошнам билан икковимиз анашу қилган ишимиздан завқланиб нуқул бир-биримизга қараб завқ билан кулишардик.

Бир кунги дам олиш кунимиз ана шундай ўтди. Сизчи, ҳурматли газетхон, бу кунни сиз қандай ўтказдингиз? Йўқ. Йўқ, лабини бўяган хоним, сизга айтаётганим йўқ, сиз бу гапларнинг маъносига етмайсиз. Биляпсизми, сиз деган гапни кичик ҳарф билан ёзяпман. Бугун сиз машинангизга олмаган хотин башарият учун яна икки одам яратди. Икки одамга умр берди. Сизчи, сиз бировга умр беролмас экансиз, ўзингизнинг ҳам умрингиз машинангизнинг ғилдирагидек тез айланиб тамом бўлади. Лабингиздаги сунъий қизилдек ўчиб кетади.

Шундай ҳаёллар билан автобус шаҳар марказига кириб келганини билмай қолибман. Танам шундай енгил эдики, рост айтаман, умримда ҳеч қачон бунақа дам олмаган эдим.

Редактор **З. ЕСЕНБОЕВ.**

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140 Пропаганда бўлими — 34808, 136 Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими—29040, 50. Секретариат—34808, 115 Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 01965. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А. 1848.